עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

טָאר מֶען נִישְׁט אַרַיינְפְלֶעכְטְן דִי פִינְגֶער פוּן אֵיין הַאנְט אִין דִי אַנְדֶערֶע?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ בִּין אַ מְלַמֵּד אוּן אִיךְ זֶע בַּיי דִי קִינְדֶער אַז זֵיי פְלֶעכְטְן אַרַיין דִי פִינְגֶער פוּן דִי רֶעכְטֶע הַאנְט אִין דִי לִינְקֶע הַאנְט, וְויל אִיךְ פְרֶעגְן צִי עֶס אִיז דָא אַ מְקוֹר אַז מֶען זָאל נִישְׁט אַרַיינְפְלֶעכְטְן דִי הֶענְט אֵיינֶע אִין דִי אַנְדֶערֶע?

אַלְס קִינְד הָאבּ אִיךְ גֶעהֶערְט אַז מֶען טָאר נִישְׁט, עֶפֶּעס אַ טַעַם וַוייל דָאס אִיז אַ צֵלֶם, אָבֶּער אִיךְ וִויל זֵיי נִישְׁט זָאגְן דָאס נִישְׁט צוּ טוּן וֶוען אִיךְ בִּין נִישְׁט זִיכֶער אַז דָאס הָאט אַ מְקוֹר לְאִסּוּר.

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - מוֹצָאֵי שַׁבָּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, מְבָרְכִים אֲדָר, כ״ה שְׁבָט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

מֶען טָאר נִישְׁט אַרַיינְפְלֶעכְטְן דִי פִינְגֶער אֵיינְס אִין צְוֵוייטְן, דָאס בְּרֶענְגְט דִינִים אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף זִיךְ אַלֵיינְס.

אַוַדַאי זָאלְסְטוּ אוֹיסְלֶערְנֶען דַיינֶע תַּלְמִידִים דָאס נִישְׁט צוּ טוּן. דֶער

מְקוֹר פוּן דֶעם אִיז דֶער אַרִיזַ"ל, דֶער אֲרִ"י הַקָדוֹשׁ זָאגְט (שַׁעַר הַמִּצְוֹת אָנְהֵייב פַּרְשַׁת עֵקֶב, דַף לז:): "אָסוּר לָאָדָם לְחַבֵּר וּלְשַׁלֵּב אֶצְבְּעוֹת יַד יְמִינוֹ עִם אֶצְבְּעוֹת יַד שְׂמֹאלוֹ", מֶען טָאר נִישְׁט אַרַיינְפְּלֶעכְטְן דִי פִינְגֶער פוּן דִי רֶעכְטֶע הַאנְט אִין דִי לִינְקֶע הַאנְט, "כְּמוֹ שֶׁנּוֹהֲגִים לַעֲשׂוֹת בְּנֵי אָדָם לְפִי תּוּמָם דֶרֶךְ מִקְרֶה", אַזוֹי ווִי מֶענְטְשְׁן טוּעֶן וֶוען מֶען טְרַאכְט נִישְׁט, מֶען לֵייגְט דִי פִינְגֶער אֵיינְס אִין צְוֵוייטְן, "וְהַטַּעַם הוּא לְפִי שֶׁהֵם כֹּחוֹת עֶלְיוֹנִים יְמָנִיִּים וּשְׂמָאלִיִּים, וְאֵין לְעָרְבָם", ווַייל דִי פִינְגֶער ווַייזְן אוֹיף הוֹיכֶע כֹּחוֹת, דִי רֶעכְטֶע הַאנְט אִיז חֲסָדִים אוּן דִי לִינְקֶע הַאנְט ווַייזְט אוֹיף דִינִים אוּן מֶען טָאר דָאס נִישְׁט אוֹיסְמִישְׁן.

דָאס וָואס מֶען זֶעט בַּיי מֶענְטְשְׁן, זֵיי כַאפְּן זִיךְ נִישְׁט אוּן לֵייגְן אַרַיין דִי פִינְגֶער אֵיינֶע אִין דִי אַנְדֶערֶע, אוֹיף דֶעם זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער זוֹהַר (וַיִּקְרָא כד.): "כֵּיוָן דִשְׂמָאלָא אִסְתְּכַּם בִּימִינָא", וֶוען בֵּיידֶע כֹּחוֹת - דִי לִינְקֶע מִיט דִי רֶעכְטֶע, בֵּיידֶע אִינְאֵיינֶעם - ווִילְן שְׁטְרָאפְן דֶעם מֶענְטְשׁ, "כְּדֵין לָא תַּלְיָא בִּתְשׁוּבָה, וְהָא אוּקְמוּהָ", דֶעמָאלְט קוּמְט דֶער עוֹנֶשׁ, עֶס הֶעלְפְט נִישְׁט קַיין תְּשׁוּבָה, "וּכְדֵין כֹּלָּא אִסְתְּכָּמוּ עָלֵיהּ בְּדִינָא", ווַייל אַלֶע ווִילְן עֶס זָאל קוּמֶען דִי שְׁטְרָאף אוֹיפְ'ן מֶענְטְשׁ, "וְדִינָא שַׁרְיָא עָלֵיהּ" עֶס רוּט אוֹיפְ'ן מֶענְטְשׁ דִינִים, "וְכַד דִינָא אִשְׁתְּלִים וְשַׁרְיָא עָלֵיהּ דְּבַר נָשׁ, כְּדֵין אִסְתְּיַים", אוּן וֶוען דִי דִינִים רוּעֶן אוֹיפְ'ן מֶענְטְשׁ, "וְאִתְתְּקָנוּ אֶצְבְּעָן, חָמֵשׁ בְּגוֹ חָמֵשׁ, יְמִינָא בִּשְׂמָאלָא", דֶעמָאלְט לֵייגְט דֶער מֶענְטְשׁ אִינְאֵיינֶעם זַיינֶע פִינְגֶער, דִי רֶעכְטֶע אִין דִי לִינְקֶע, "לְאַחֲזָאָה דְהָא כֹּלָּא אִסְתְּכָמוּ עָלֵיהּ בְּהַהוּא דִינָא", צוּ ווַייזְן אַז בֵּיידֶע כֹּחוֹת זֶענֶען מַסְכִּים צוּ שְׁטְרָאפְן דֶעם מֶענְטְשׁ, "וְיָדוֹי מִתְיַשְׁרָן, לְאַחֲזָאָה מִלָּה בְּלָא כַּוָונָה דְּבַר נָשׁ", אַזוֹי ווִי מֶען זֶעט אַז דִי פִינְגֶער לִיגְט אֵיינְס אִין צְוֵוייטְן אָן כַּוָונָה, דֶער מֶענְטְשׁ כַאפְּט אַלֵיינְס נִישְׁט וָואס עֶר הָאט גֶעטוּן, "וְלָא יִתְכְּווּן בֵּיהּ", עֶר טוּט דָאס נִישְׁט מִיט כַּוָונָה, עֶס פַּאסִירְט פוּן זִיךְ אַלֵיינְס; קוּק נָאךְ דֶעם לָשׁוֹן פוּן זוֹהַר.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

זָאל אִיךְ גֵיין בַּאזוּכְן מַיין זֵיידֶע וָואס קְרִיטִיקִירְט מִיר אַסַאךְ?

שְׁאֵלָה:

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ ווִיל פְרֶעגְן אוֹיב אִיךְ דַארְף גֵיין בַּאזוּכְן מַיין זֵיידֶע וָואס עֶס אִיז מִיר זֵייעֶר אוּמְבַּאקְוֶועם וֶוען אִיךְ בִּין דָארְט, עֶר גֶעבְּט מִיר זֵייעֶר אַסַאךְ קְרִיטִיק; יֶעדֶע רִיר וָואס אִיךְ גֶעב מַאכְט עֶר מִיר שְׁפִּירְן פוּן דֶעם זֵייעֶר נִישְׁט בַּאקְוֶועם.

אוֹיב גֶעפוּן אִיךְ זִיךְ אִין זַיין גֶעגְנְט אוּן אִיךְ גֵיי נִישְׁט אַרַיין צוּ אִים וֶועט עֶר מִיר פָארְהַאלְטְן פַארְוָואס אִיךְ בִּין נִישְׁט גֶעקוּמֶען, וָואס זָאל אִיךְ אָבֶּער טוּן אַז אִיךְ הָאב זֵייעֶר נִישְׁט לִיב צוּ גֵיין צוּ אִים? עֶר קְרִיטִיקִירְט מִיר צוּפִיל.

יְיַשֵׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם א' פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ"ה שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

זֵייעֶר אַסַאךְ מֶענְטְשְׁן הָאבְּן דִי פְּרַאגֶע, מֶען שְׁפִּירְט זִיךְ נִישְׁט בַּאקְוֶועם צוּ גֵיין בַּאזוּכְן עֶלְטֶערְן אוּן עֶלְטֶערְנְס עֶלְטֶערְן צוּלִיב דֶעם וָואס מֶען בַּאקוּמְט נָאר קְרִיטִיק. מֶענְטְשְׁן הָאבְּן לִיב צוּ הֶערְן גוּטֶע וֶוערְטֶער, שֵׁיינֶע וֶוערְטֶער; קֵיינֶער הָאט נִישְׁט לִיבּ צוּ הֶערְן קְרִיטִיק. דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט): "כִּי טוֹב הַכֹּל חֲפֵצִים"; גוּטֶע וֶוערְטֶער, פַּאזֶעטִיוֶוע וֶוערְטֶער - הָאט מֶען לִיב צוּ הֶערְן.

מֶען דַארְף אַסַאךְ אַרְבֶּעטְן אִין דִי יוּנְגֶע יָארְן צוּ רֶעדְן שֵׁיין צוּ יֶעדְן אֵיינֶעם אוּן זִיכֶער צוּ דִי אֵייגֶענֶע מִשְׁפָּחָה, אַז דִי קִינְדֶער אוּן אֵיינִיקְלֶעךְ זָאלְן וֶועלְן קוּמֶען בַּאזוּכְן אוֹיף דִי עֶלְטֶער. דִי עֶלְטֶערְן וָואס רֶעדְן שֵׁיין, זוּכְן דָאס גוּטְס אִין יֶעדְן קִינְד, אִין יֶעדְן אֵיינִיקְל - צוּ זֵיי הָאט מֶען לִיבּ צוּ קוּמֶען. דִי אֵיינִיקְלֶעךְ פְרֵייעֶן זִיךְ אַלְץ וֶוען מֶען קֶען גֵיין צוּ דִי זֵיידֶע אָדֶער דִי בָּאבֶּע

וָואס רֶעדְט שֵׁיין, שְׁמֵייכְלְט און גֶעבְּט יֶעדְן אֵיינֶעם גוּטֶע וֶוערְטֶער.

מִיט דֶעם אַלֶעם וָואס דַיין זֵיידֶע קְרִיטִיקִירְט דִיר, זָאלְסְטוּ נָאכְאַלְץ גֵיין אִים בַּאזוּכְן; וֶוען עֶר שְׁרֵייט אוֹיף דִיר און גֶעבְּט דִיר פְּסָקִים - זָאלְסְטוּ דָאס נִישְׁט נֶעמֶען פֶּערְזֶענְלִיךְ; מִמָּה נַפְשָׁךְ, אִיז דָאס זַאכְן וָואס דוּ דַארְפְסְט פַארְרֶעכְטְן - זָאלְסְטוּ אִים זָאגְן: "יְיַשֶׁר כֹּחַ זֵיידִי, אִיךְ הָאבּ לִיבּ וֶוען זֵיידִי זָאגְט מִיר וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן", אִיז עֶס סְתָּם שְׁלֶעכְטִיקַייט, נֶערְוֶועזְקֵייט - זָאלְסְטוּ רַחְמָנוּת הָאבְּן אוֹיף אִים און אִים וַוייטֶער מְכַבֵּד זַיין, נִישְׁט וֶוערְן בַּאלֵיידִיגְט.

רֶבִּי נָתָן הָאט גֶעזָאגְט: "מֶען דַארְף אַסַאךְ הָארֶעוֶוען אִין דִי יוּנְגֶע יָארְן צוּ זַיין אַ פָּשׁוּט'עֶר אִיד אוֹיף דֶער עֶלְטֶער"; יֶעצְט אִיז דִי צַייט מִיר זָאלְן אַרְבֶּעטְן אוֹיף דִי מִידוֹת, מִיר זָאלְן מְקַיֵּים זַיין וָואס דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א', סִימָן רפב), זוּכְן אִין יֶעדְן אֵיינֶעם גוּטֶע זַאכְן, זֶען דָאס גוּטְס בַּיי זִיךְ אִין בַּיי אַנְדֶערֶע; יֶעצְט אִיז דִי צַייט אוֹיסְצוּאַרְבֶּעטְן דִי שְׁלֶעכְטֶע בְּלוּט, אַרְבֶּעטְן נִישְׁט צוּ קְרִיטִיקִירְן אַנְדֶערֶע נָאר רֶעדְן שֵׁיין צוּ אַנְדֶערֶע.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

וִוי אַזוֹי שְׁטַארְקְט מֶען זִיךְ אוֹיפְצוּשְׁטֵיין צַייטְלִיךְ?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִיךְ הָאבּ גֶעלֵיינְט אַ בְּרִיוו וָואס מוֹהֲרָא"ש זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ שְׁרַייבְּט צוּ אֵיינֶעם, "אִיךְ הָאבּ בַּאקוּמֶען דַיין בְּרִיוו וָואס דוּ הָאסְט מִיר שׁוֹין גֶעשִׁיקְט צְוָואנְצִיג מָאל, עֶס וָואלְט גֶעוֶוען בֶּעסֶער אַז אַנְשְׁטָאט מִיר צוּ דֶערְצֵיילְן וָואס עֶס גֵייט אוֹיף דִיר דוּרְךְ, זָאלְסְטוּ עֶס עֶנְדֶערְשׁ דֶערְצֵיילְן פַאר'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן".

הָאבּ אִיךְ דַאן פַארְשְׁטַאנֶען אַז בֶּאֱמֶת וָואלְט בֶּעסֶער גֶעוֶוען אַז אַנְשְׁטָאט אִיךְ זָאל דֶערְצֵיילְן פַאר'ן רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א נָאכְאַמָאל און נָאכְאַמָאל וָואס אִיךְ מוּטְשֶׁע זִיךְ אוֹיפְצוּשְׁטֵיין צַייטְלִיךְ אִינְדֶערְפְרִי, וָואלְט אִיךְ עֶס וֶוען עֶנְדֶערְשׁ גֶעדַארְפְט דֶערְצֵיילְן פַאר'ן

אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אָבֶער אֶפְשָׁר קֶען דֶער ראֹשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א מִיר גֶעבְּן חִיזוּק וִוי אַזוֹי צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן אִים בֶּעטְן אַז אִיךְ זָאל שׁוֹין מַצְלִיחַ זַיין אוֹיפְצוּשְׁטֵיין אַבִּיסְל פְּרִיעֶר?

יְיַשֵׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יוֹם א' פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ"ה שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

טַאקֶע אַזוֹי, גֵיי צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דֶערְצֵייל אִים וִוי שְׁטַארְק דוּ ווילְסְט אוֹיפְשְׁטֵיין יֶעדְן טָאג אוּן עֶס גֵייט דִיר נִישְׁט; בֶּעט אִים עֶר זָאל רַחְמָנוּת הָאבְּן אוֹיף דִיר, דוּ זָאלְסְט זוֹכֶה זַיין צוּ דַאוֶונֶען, לֶערְנֶען אוּן אִים דִינֶען, דוּ זָאלְסְט נִישְׁט פַארְבְּרֶענְגֶען דַיינֶע טֶעג אוּן יָארְן מִיט נַארִישְׁקֵייטְן.

גְלֵייבּ מִיר, דִי פָּאר וֶוערְטֶער וָואס דוּ הָאסְט גֶעלֵיינְט אִינֶעם בְּרִיוו וָואס מוֹהֲרַא"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ שְׁרַייבְּט - דָאס אִיז אִין קוּרְצְן וָואס מוֹהֲרַא"שׁ הָאט גֶעוָואלְט אוּן גֶעטוּן זַיין גַאנְץ לֶעבְּן, אַרַיינְבְּרֶענְגֶען אִין אוּנְז מִיר זָאלְן גֵיין צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן; מִיר זָאלְן לֶעבְּן מִיט אִים, אִים אַלֶעס דֶערְצֵיילְן אוּן אִים בֶּעטְן אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ וָואס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף אוּנְז; מִיר זָאלְן ווִיסְן אוּן לָאזְן ווִיסְן פַאר אַנְדֶערֶע אַז קֵיינֶער קֶען מִיר נִישְׁט הֶעלְפְן, קֵיינֶער קֶען מִיר נִישְׁט גוּטְס טוּן אוּן קֵיינֶער קֶען מִיר נִישְׁט שְׁלֶעכְטְס טוּן, נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער; אַלֶעס וָואס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף מִיר אוּן מַיין מִשְׁפָּחָה אִיז נָאר פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אַלֶעס אִיז נָאר פַאר מַיין טוֹבָה, פַאר מַיין תִּיקוּן אוּן פַאר מַיין עָתִיד; וֶוען מֶען לֶעבְּט מִיט דֶעם, מֶען וֵוייסְט אוּן מֶען גֶעדֶענְקְט אַז אַלֶעס אִיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער - דֶעמָאלְט לֶעבְּט מֶען אִין גַן עֵדֶן, דֶער גַאנְצֶער לֶעבְּן אִיז אֵיין שְׁטִיק אֱלֹקוּת.

בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֶעלְף מִיר, אִיךְ קֶען זִיךְ נִישְׁט מִתְגַּבֵּר זַיין אוֹיפְצוּשְׁטֵיין דַאוֶונֶען אוּן לֶערְנֶען; אִיךְ בִּין אַזוֹי צֶעבְּרָאכְן, דָאס

מַאכְט אִיךְ זָאל אַרַיינְשְׁלָאפְן בִּיז אִין טָאג אַרַיין, נָאכְדֶעם וֶוער אִיךְ נָאכְמֶער צֶעבְּרָאכְן אוּן אִיךְ גֵיי צוּרִיק שְׁלָאפְן, בִּיז אִיךְ דַאוֶוען נִישְׁט אוּן לֶערְן נִישְׁט. הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל זַיין פְרֵיילִיךְ, אִיךְ זָאל זִיךְ קֶענֶען שְׁטַארְקְן אִינְדֶערְפְרִי אוֹיפְצוּשְׁטֵיין לֶערְנֶען אוּן דַאוְוענֶען"; אַזוֹי זָאלְסְטוּ בֶּעטְן אוּן בֶּעטְן בִּיז דוּ וֶועסְט זֶען דַיין יְשׁוּעָה.

אַז דוּ שְׁטֵייסְט אוֹיף שְׁפֶּעט זָאלְסְטוּ נִישְׁט אָפְּלָאזְן דַיין ווילְן, זָאלְסְט נִישְׁט אָפְּלָאזְן דֶעם טָאג; הֵייבּ אָן פוּן דֶעמָאלְט דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן מִיט אַ שִׂמְחָה אוּן גֶעשְׁמַאק, נִישְׁט גֵיין צוּרִיק שְׁלָאפְן אוּן טְרַאכְטְן 'הַיינְט אִיז שׁוֹין אַ גֶע'הַרְגֶ'עֶטֶע טָאג, הַיינְט אִיז שׁוֹין נִישְׁט קַיין טָאג וְכוּ'', נָאר הֵייבּ אָן פוּן דֶעמָאלְט דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, כְּאִילוּ גָארְנִישְׁט וָואלְט גֶעשֶׁען; גֵיי אִין מִקְוֶה, לוֹיף אִין שׁוּל דַאוֶוענֶען אוּן זֵיי זִיךְ אַבִּיסְל מִתְבּוֹדֵד - וֶועסְטוּ מַצְלִיחַ זַיין.

פוּן אֵיין זַייט זָאלְסְטוּ נִישְׁט אָפְּלָאזְן דַיין ווילְן אוֹיפְצוּשְׁטֵיין פְרִי, זָאלְסְט וַוייטֶער בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דֶעם, אָבֶּער אִין דִי זֶעלְבֶּע צַייט זָאלְסְטוּ זַיין פֶּעלְזְן פֶעסְט, עֶס זָאל דִיר נִישְׁט צֶעבְּרֶעכְן וֶוען דוּ שְׁטֵייסְט אוֹיף שְׁפֶּעט; זָאלְסְט הָאבְּן עַזּוּת דִּקְדֻשָּׁה נִישְׁט זִיךְ צוּ שֶׁעמֶען אוּן טְרַאכְטְן 'פוּן מִיר וֶועט שׁוֹין גָארְנִישְׁט זַיין וְכוּ'', זָאלְסְט הָאבְּן עַזּוּת דִּקְדֻשָּׁה אוּן זָאגְן 'פוּן יֶעצְט וֶועל אִיךְ זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד'.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

וָואס טוּט מֶען מִיט אַ קְלֵיין קִינְד וָואס הֶערְט נִישְׁט אוֹיף פַּארְפִירְן?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

דִי שִׁיעוּרִים זֶענֶען מִיר מַמָּשׁ מְחַיֶּ' אוּן זֶענֶען מִיר מְקָרֵב צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אַ גְרוֹיסְן יְיַשֶׁר כֹּחַ.

אִיךְ הָאבּ בָּרוּךְ הַשֵּׁם גֶעֶנְדִיגְט שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה צוּם צְווייטְן מָאל, אִיךְ הָאבּ יֶעצְט אָנְגֶעהוֹיבְּן לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג ח"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיךְ זָאל דָאס קֶענֶען אָנְהַאלְטְן.

מַיין דְרֵיי יֶערִיגֶע טָאכְטֶער פִּירְט זִיךְ אַז יֶעדֶעס מָאל זִי דַארְף עֶפֶּעס, זִי וִויל מֶען זָאל אִיר עֶפֶּעס גֶעבְּן, הוֹיבְּט זִי אָן וֵויינֶען אוּן פַארְפִירְן אוֹיף אַ גֶעפֶערְלִיכְן פַארְנֶעם, זִי לֵייגְט זִיךְ אַרָאפּ אוֹיף דֶער עֶרְד אוּן וֵוייְנְט בִּיז מֶען דַארְף זִיךְ אוּנְטֶערְגֶעבְּן פַאר אִיר. זִי טוּט דָאס אַסַאךְ מָאל אַ טָאג אוּן דָאס שְׁטֶערְט מִיר זֵייעֶר שְׁטַארְק.

אִיךְ וֶועל זִיךְ פְרֵייעֶן צוּ בַּאקוּמֶען אַן עֵצָה אִיר אוֹיסְצוּלֶערְנֶען וִוי אַזוֹי צוּ בֶּעטְן אוֹיף אַ נָארְמַאלֶע וֶועג אוּן נִישְׁט וֵויינֶען בִּיז זִי בַּאקוּמְט עֶס.

יְיַשֵּׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב׳ פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ״ו שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

אַזוֹי זֶענֶען קִינְדֶער, דָאס אִיז זֵייעֶר גֶעזוּנְטֶע נַאטוּר; וֶוען זֵיי דַארְפְן עֶפֶּעס וֵויינֶען זֵיי, זֵיי וַוארְפְן זִיךְ אַרָאפּ אוֹיף דֶער עֶרְד, זֵיי וֵויינֶען אוּן שְׁרֵייעֶן בִּיז דִי עֶלְטֶערְן גֶעבְּן זֵיי וָואס זֵיי בֶּעטְן; הַלְוַואי זָאלְן מִיר זִיךְ אָפְּלֶערְנֶען פוּן קִינְדֶער וִוי אַזוֹי מֶען דַארְף זִיךְ עַקְשְׁנְ׳עֶן בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן.

מוֹהֲרַ״ש זָאגְט, מִיר גֶעפִינֶען צֶען לְשׁוֹנוֹת אוֹיף תְּפִלָּה (עַיֵּין דְּבָרִים רַבָּה ב, א), אֵיינֶע פוּן דִי לְשׁוֹנוֹת פוּן תְּפִלָּה אִיז ׳פְּגִיעָה׳; זָאגְט מוֹהֲרַ״ש, דָאס קוּמְט אוּנְז לֶערְנֶען אַז מִיר זָאלְן גֵיין צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אִים בֶּעטְן אוּן בֶּעטְן, פֶּגְעְ׳ן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַזוֹי וִוי אַ קִינְד מוּטְשֶׁעט אוּן מוּטְשֶׁעט בִּיז מֶען גֶעבְּט אִים וָואס עֶר בֶּעט. מוֹהֲרַ״ש הָאט אוּנְז אַזוֹי גֶעלֶערְנְט, מִיר זָאלְן זִיךְ אַרָאפְּלֵייגְן אוֹיף דֶער עֶרְד אוֹיסְגֶעשְׁטְרֶעקְט דִי הֶענְט אוּן פִיס, אֲפִילוּ פַאר אַפָּאר מִינוּט, אִין אַ פַארְמַאכְטֶע צִימֶער, וֵויינֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן עֶר זָאל רַחֲמָנוּת הָאבְּן אוּן רַאטֶעוֶועןן פוּן עֲבֵירוֹת, אַזוֹי וִוי אַ קִינְד וַוארְפְט זִיךְ אַרָאפּ אוּן וֵויינְט.

מוֹהֲרָא"ש פְלֶעגְט דָאס טוּן טָאג אוּן נַאכְט, לִיגְן אוֹיף דֶער עֶרְד אוּן וֵויינֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַזוֹי גֶעטוּן (פְּעֻלַּת הַצַּדִּיק, סִימָן תתקעה), מֶען אִיז דָאס עֶרְשְׁט גֶעוואוּיר גֶעוָוארְן סוֹף יָמָיו וֶוען דֶער רֶבִּי אִיז אַיינְגֶעשְׁטַאנֶען בַּיי אֵיינֶעם אִין אוּמַאן, דֶער רֶבִּי הָאט פַארְשְׁלָאסְן דֶעם טִיר אָבֶער דֶער בַּעַל הַבַּיִת הָאט גֶעהַאט אַ שְׁלִיסְל, עֶר הָאט גֶעוָואלְט זֶען וָואס דֶער רֶבִּי טוּט יֶעצְט אִין צִימֶער, וֶוען עֶר הָאט גֶעעֶפְנְט דִי טִיר הָאט עֶר גֶעזֶען וִוי דֶער רֶבִּי לִיגְט אוֹיף דֶער עֶרְד אוּן וֵויינְט. דָאס אִיז גֶעוֶוען סוֹף יָמָיו, וֶוען דֶער רֶבִּי הָאט שׁוֹין נִישְׁט גֶעהַאט קַיין כֹּחַ, קוֹים וָואס דֶער רֶבִּי הָאט גֶעקֶענְט גֵיין, דֶער רֶבִּי אִיז גֶעוֶוען אַזוֹי שְׁוַואךְ, מֶען הָאט אִים גֶעדַארְפְט טְרָאגְן מִיט אַ בֶּענְקְל; דָאךְ הָאט דֶער רֶבִּי זִיךְ אַרָאפְּגֶעוָוארְפְן אוֹיף דֶער עֶרְד וֶוען קֵיינֶער הָאט נִישְׁט גֶעזֶען אוּן גֶעוֵויינְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן; פוּן דֶעם אִיז גֶעוָוארְן אַז אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ טוּעֶן דָאס.

מַאךְ זִיךְ נִישְׁט צוּטוּן וֶוען דַיינֶע קִינְדֶער וֵויינֶען וְכוּ׳ וְכוּ׳, וֶוער נִישְׁט אוּיסֶער זִיךְ; זֵיי וֶועלְן דָאס אוּיסְוַואקְסְן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

וִוי אַזוֹי קֶען אִיךְ זִיךְ שְׁטַארְקְן נִישְׁט צוּ שְׁנַיידְן דִי בָּארְד?

שְׁאֵלָה:

לִכְבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

אִילּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם, אִיז מַמָּשׁ נִישְׁט מֶעגְלִיךְ צוּ בַּאשְׁרַייבְּן וָואס דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה הָאט גֶעטוּן מִיט מִיר אוּן טוּט נָאכְאַלְץ. דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה הָאט גֶעטוּישְׁט מַיין לֶעבְּן, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ. אִיךְ קֶען שְׁרַייבְּן אוּן שְׁרַייבְּן אוּן קֵיינְמָאל נִישְׁט פַארְטִיג וֶוערְן.

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה זִיצְט זִיךְ אַזוֹי רוּאִיג אִין וִוילְיַאמְסְבּוּרְג אוּן גֶעבְּט דָארְט דִי שִׁיעוּרִים, אָבֶער דֶערְוַוייל דְרֶייְדְט זִיךְ אִיבֶּער אַ וֶועלְט אַ דַאנְק דִי הֵיילִיגֶע שִׁיעוּרִים, אִיךְ קֶען מַמָּשׁ נִישְׁט מַסְבִּיר זַיין וָואס דִי שִׁיעוּרִים טוּעֶן מִיט מִיר. עֶס אִיז נִישְׁטָא אַזַא מֻשָּׂג בַּיי מִיר וִוי אַ

טָאג אָן אַ שִׁיעוּר. מַיינֶע רְצוֹנוֹת, מַיינֶע הַשְׁקָפוֹת, מַיינֶע עֲשִׂיּוֹת אוּן אַלֶעס אִין מַיין לֶעבְּן הָאט זִיךְ אִינְגַאנְצְן גֶעטוֹישְׁט. מַיין חִיּוּת קוּמְט שׁוֹין נִישְׁט פוּן נַארִישְׁקֵייטְן, נָאר פוּן נָאךְ אַ מִשְׁנָה אוּן נָאךְ אַ דַף גְמָרָא אוּן נָאךְ אַבִּיסְל רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן וְכוּ'.

אַ גְרוֹיסְן יְיַשֶׁר כֹּחַ פַאר אַלֶעס בִּיז אַהֶער, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל בַּאצָאלְן פַארְ'ן רֹאשׁ יְשִׁיבָה בְּכִפְלֵי כִּפְלַיִם אוּן גֶעבְּן כֹּחַ וַוייטֶער אָנְצוּגֵיין מִיט אַ שְׁטַארְקֵייט.

אִיךְ הָאב גֶעוָואלְט בֶּעטְן אַפָּאר וֶוערְטֶער חִיזּוּק אוֹיף וַוייטֶער וּבִפְרַט אוֹיפְ'ן עִנְיָן פוּן נִישְׁט שְׁנַיידְן דִי בָּארְד. אַפָּאר חֳדָשִׁים צוּרִיק, נָאכְ'ן הֶערְן אַזוֹי סַאךְ שִׁיעוּרִים, הָאב אִיךְ זִיךְ אוּנְטֶערְגֶענוּמֶען מֶער נִישְׁט צוּ שְׁנַיידְן מַיין בָּארְד אוּן בָּרוּךְ הַשֵּׁם אִיךְ שְׁנַייד נִישְׁט, אָבֶּער לֶעצְטְנְס הָאט עֶס אָנְגֶעפַאנְגֶען וֶוערְן גְרֶעסֶער, עֶס צֶעוַואקְסְט זִיךְ פוּן אַלֶע זַייטְן; אִיךְ פִּיל אַסַאךְ מָאל וִוי אִיךְ קֶען עֶס מֶער נִישְׁט דֶערְלַיידְן, אוּן אִיךְ וִויל נָאר גֶעבְּן אַ קְלֵיינֶע שְׁנַייד דָא אוּן אַ קְלֵיינֶע שְׁנַייד דָארְט. קֶען מִיר דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה בַּאלַייכְטְן מַיינֶע אוֹיגְן?

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ"ז שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן
לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

נֶעם אַ לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת אוּן קוּק וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זָאגְט (הִלְכוֹת גִילּוּחַ הֲלָכָה ג', אוֹת ב): "עִקַּר הַדָּת יִשְׂרָאֵל וְעִקַּר הַיַּהֲדוּת תָּלוּי בְּזָקָן וּפֵאוֹת", דִי בָּארְד אוּן פֵּיאוֹת אִיז אַן עִיקָר פוּן אַ אִיד אוּן פוּן דָאס גַאנְצֶע אִידִישְׁקֵייט, "וּבָהֶם נִכָּר הַיְּהוּדִי כִּי הוּא מִזֶּרַע בָּרֵךְ ה', מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל", אוּן מֶען דֶערְקֶענְט אַ אִיד דוּרְךְ זַיין בָּארְד אוּן פֵּיאוֹת אַז עֶר אִיז אַ אִידִישׁ קִינְד. "וּמִי שֶׁרוּחַ אַחֶרֶת עִמּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, וְרוֹצֶה לִכְפֹּר, חַס וְשָׁלוֹם, בֵּאלֹקֵי יִשְׂרָאֵל", אוּן וֶוער עֶס וִויל לֵייקֶענֶען אִינֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, "תְּחִלַּת הַכְּפִירָה הוּא, שֶׁמַּשְׁלִיךְ חַס וְשָׁלוֹם מֵעָלָיו הַזָּקָן וְהַפֵּאוֹת", דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ נֶעמְט עֶר אַרָאפּ זַיין בָּארְד אוּן פֵּיאוֹת, "כִּי בֶּאֱמֶת כָּל דַּת יִשְׂרָאֵל הַקָּדוֹשׁ הוּא תָּלוּי בְּזָקָן וּפֵאוֹת", וַוייל דָאס גַאנְצֶע אִידִישְׁקֵייט אִיז אָנְגֶעהָאנְגֶען אִינֶעם בָּארְד אוּן פֵּיאוֹת; קוּק אַרַיין דָארְט זַיינֶע הֵיילִיגֶע וֶוערְטֶער מֶער בַּאֲרִיכוּת, דִי פָּאר וֶוערְטֶער דַארְף זַיין גֶענוּג אוּן נָאךְ אַכְטוּנְג גֶעבְּן נִישְׁט צוּצוּרִירְן דִי בָּארְד אוּן פֵּיאוֹת.

וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס שְׁניידְט נִישְׁט דִי בָּארְד אוּן פֵּיאוֹת, עֶר גְרוֹיסְט זִיךְ מִיט זַיין צֶלֶם אֱלֹקִים. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט: "וָואס דַארְף אַ נִפְטָר זָארְגְן אַז עֶר לִיגְט אוֹיף דֶער עֶרְד מִיט זַיין בָּארְד אוּן פֵּיאוֹת".

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

אִישׁ אֱמוּנוֹת

אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא וָואס צוּ הֶעלְפְֿן, זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען דַיינֶע שִׁיעוּרִים כְּסִדְרָן

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג׳ פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, כ׳ שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן
לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר, מָאנְטְרִיאַל

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין הוֹדָעָה.

אַ מְחַיֶּ׳ צוּ הֶערְן דַיינֶע שִׁיעוּרִים אִין נַ״ךְ, מִשְׁנַיּוֹת, גְּמָרָא, הֲלָכָה - מִשְׁנָה בְּרוּרָה אוּן תְּהִלִּים; וואוּיל אִיז דִיר אַז דוּ נוּצְט אוֹיס דִי צַייט. אַנְשְׁטָאט זִיצְן בַּיי לְמוּדֵי חוֹל - לֶערְנְסְטוּ סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּימוּד, דוּ בַּטֵל׳סְט נִישְׁט קַיין צַייט.

אִיךְ הָאף אַז דוּ הֶעלְפְסְט אוֹיךְ אִין שְׁטוּבּ; הֶעלְפְן דִי מַאמֶע אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע מִצְוָה. אַז דוּ קוּמְסְט אַהֵיים פְרִיעֶר פוּן אַלֶע קִינְדֶער, דוּ גֵייסְט נִישְׁט צוּ לִמּוּדֵי חוֹל - זָאלְסְטוּ פְרֶעגְן דַיין מַאמֶע וָואס דוּ קֶענְסְט הֶעלְפְן אִין שְׁטוּבּ, אוּן אוֹיבּ זִי זָאגְט דִיר אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא וָואס צוּ הֶעלְפְן - זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען דַיינֶע שִׁיעוּרִים כְּסִדְרָן.

אוֹיךְ זָאלְסְטוּ זִיךְ מַאכְן אַ שִׁיעוּר אִין הִתְבּוֹדְדוּת; מַאךְ אַ קְבִיעוּת יֶעדְן טָאג צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַפָּאר מִינוּט. גֵיי אַרַיין אִין דַיין צִימֶער, פַארְמַאךְ דִי טִיר אוּן רֶעד צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַפָּאר מִינוּט, בֶּעט אִים וָואס דוּ דַארְפְסְט; דֶער עִיקָר זָאלְסְטוּ אִים בֶּעטְן דוּ זָאלְסְט זַיין אַ צַדִּיק.

שִׁיק אַ גְרוּס פַאר דַיינֶע עֶלְטֶערְן.

...

קוּם הֶערְן נָאכְאַמָאל אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט דִיר לִיבּ אוּן הֶערְט דִיךְ אוֹיס

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ה' פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, כ"ב שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

הַיינְט נַאכְט אִיז דָא אַ שִׁיעוּר, הַלְוַאי וֶועסְטוּ קוּמֶען; עֶס אִיז זֵייעֶר וויכְטִיג זִיךְ אוֹיפְצוּפְרִישְׁן, עֶס אִיז וִויכְטִיגֶער פוּן אַלְצְדִינְג.

וֶוער דַארְף נִישְׁט קַיין חִיזוּק? וֶוער דַארְף נִישְׁט הֶערְן נָאכְאַמָאל דִי פָּשׁוּטְ'עֶ וֶוערְטֶער ווִי: "דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט מִיר לִיבּ", "דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הֶערְט אוֹיס יֶעדֶעס וָוארְט וָואס אִיךְ רֶעד צוּ אִים"?

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר, קוּם; בְּלַייבּ נִישְׁט אִין שְׁטוּבּ, אוּן זִיכֶער זָאלְסְטוּ נִישְׁט גֵיין מִיט חֲבֵרִים פַארְבְּרֶענֶגעְן נֶעכְט מִיט נִישְׁט גוּטֶע זַאכְן.

מוֹצָאֵי שַׁבָּת וֶועט זַיין אַ מְלַוֶּה מַלְכָּה - מְסִבַּת הַכָּרַת הַטּוֹב פַאר אַלֶע אִינְגֶעלַייט וָואס הֶעלְפְן חוֹדֶשְׁ'לִיךְ דֶעקְן דִי רֶענְט פוּנֶעם בִּנְיַן הַיְשִׁיבָה וְהַתַּלְמוּד תּוֹרָה וְהַבַּיִת פֵּיגָא וְהַדְּפָסָה וְהַכּוֹלֵל וְכוּ'; אִיךְ הָאף דוּ וֶועסְט קוּמֶען אַנְטֵייל נֶעמֶען.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

עֶס וֶועט גָארְנִישְׁט פַּאסִירְן אַז מֶען וֶועט אַייךְ אָפְּזָאגְן פוּן דִי אַרְבֶּעט

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ה' פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, כ"ב שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ'

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן אַייעֶר בְּרִיוו.

עֶרְשְׁטְנְס זָאלְט אִיר ווִיסְן אַז אִיךְ קוּם טַאקֶע נִישְׁט אָן צוּ עֶנְטְפֶערְן יֶעדֶע בְּרִיוו, אִיךְ קוּם נִישְׁט אָן אוֹיפְצוּהֵייבְּן דֶעם טֶעלֶעפָאן וֶוען מֶען רוּפְט - אָבֶער

אִיךְ לֵיין כִּמְעַט יֶעדֶע בְּרִיוּו און אִיךְ לֵיין און אִיךְ הֶער אַלֶע מֶעסֶעדְזְשֶׁעס; זָאלְט אִיר זִיךְ נִישְׁט צוּרִיק הַאלְטְן פון שְׁרַייבְּן און פון אִיבֶּערְלָאזְן הוֹדָעוֹת.

בְּנוֹגֵעַ וָואס אִיר הָאט מוֹרָא יֶעדֶעס מָאל אַייעֶר בַּעַל הַבַּיִת רוּפְט אַייךְ, אֶפְשָׁר גֵייט עֶר אַייךְ אָפְּזָאגְן וְכוּ׳; וָואס גֵייט אַייךְ אָן? וֶועט מֶען אַייךְ אָפְּזָאגְן, עֶס וֶועט גָארְנִישְׁט פַּאסִירְן, אַרְבֶּעט איז נִישְׁט קַיין לֶעבְּן זַאךְ, עֶס אִיז ׳יָא יָא, נֵיין נֵיין׳; כָּל זְמַן אִיר אַרְבֶּעט, אִיר הָאט וָואס צוּ טוּן - אִיז גוּט און אַז מֶען וֶועט אַייךְ אָפְּזָאגְן - אִיז אוֹיךְ גוּט.

בְּנוֹגֵעַ וְכוּ׳; בֶּעטְס דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף גֶעזוּנְט, אַז מֶען אִיז גֶעזוּנְט הָאט מֶען אַלֶעס און אַז מֶען אִיז חָלִילָה נִישְׁט גֶעזוּנְט - הָאט מֶען גָארְנִישְׁט. וָואס הָאט מֶען אַז מֶען אִיז דַאר וֶוען מֶען אִיז נִישְׁט גֶעזוּנְט? וָואס הָאט מֶען פוּן דֶעם אַז מֶען אִיז שֵׁיין - אַז מֶען אִיז נִישְׁט גֶעזוּנְט? קוּמְט אוֹיס אַז מֶען דַארְף בֶּעטְן און דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דֶעם אַלֵיינְס, אַז מֶען אִיז גֶעזוּנְט און מֶען הָאט גֶעזוּנְטֶע קִינְדֶער, מֶער פוּן דֶעם דַארְף מֶען נִישְׁט.

וָואס וֶוערְט אִיר צֶעבְּרָאכְן אַז מֶען בַּאטִיטְלְט אַייךְ נִישְׁט מִיטְ׳ן טִיטְל ׳בֵּית פֵּיגָא תַּלְמִידָה׳; אִיךְ בִּין אוֹיךְ נִישְׁט קַיין תַּלְמִיד פוּן יְשִׁיבָה, אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעלֶערְנְט אַלְס קִינְד, אַלְס בָּחוּר - אִין בְּרֶסְלֶב. אַנְשְׁטָאט טְרַאכְטְן ׳אַ שָׁאד אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעהַאט מַיינֶע יוּנְגֶע יָארְן אַזוֹי און אַזוֹי׳ טְרַאכְטְס עֶנְדֶערְשׁ ׳ווִי גְלִיקְלִיךְ בִּין אִיךְ אַז יֶעצְט בִּין אִיךְ גֶעוואוֹיר גֶעוָוארְן פוּן רֶבִּי׳ן׳, אִיךְ וָואלְט זִיךְ אוֹיךְ גֶעקֶענְט אוֹיפְעֶסְן טְרַאכְטְנְדִיג ׳אַ שָׁאד מַיינֶע יָארְן אַלְס קִינְד, אַלְס בָּחוּר - וֶוען אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעווּיסְט פוּן רֶבִּי׳ן׳, אַנְשְׁטָאט דֶעם פְרֵייא אִיךְ זִיךְ אַז יֶעצְט וֵוייס אִיךְ פוּן רֶבִּי׳ן.

אַזוֹי זָאלְט אִיר אוֹיךְ טוּן, טְרַאכְטְס ׳פוּן יֶעצְט גֵיי אִיךְ אָנְנֶעמֶען דֶעם רֶבִּינְ׳ס עֵצוֹת, זִיךְ מְחַיֶּ׳ זַיין און לֶעבְּן מִיט דֶעם׳; וַוייל מִיט יֶעדֶע שִׂיחָה, מִיט יֶעדֶע עֵצָה - קֶען מֶען אָפְּלֶעבְּן דָאס לֶעבְּן זִיס און הָאנִיג׳דִיג.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

עֶס פַּאסִירְט גָארְנִישְׁט וֶוען יֶענֶער לַאכְט

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - עֶרֶב שַׁבָּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, מְבָרְכִים אֲדָר, כ״ג שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרַט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ׳

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן אַייעֶר בְּרִיוו.

אִיךְ בֶּעט אַייךְ זֵייעֶר אִיר זָאלְט זִיךְ נִישְׁט נֶעמֶען צוּם הַארְצְן וֶוען מֶען קוּקְט אוֹיף אַייךְ אוּן מֶען לַאכְט פוּן אַייךְ; אֱמֶת, עֶס אִיז נִישְׁט אַזוֹי אַיינְגֶענֶעם וֶוען אַ שְׁוֶועסְטֶער שְׁמֵייכְלְט זִיךְ אוּנְטֶער, מֶען וֶוערְט אוּמְזִיכֶער מִיט זִיךְ, מֶען שְׁפִּירְט זִיךְ חוֹזֶק, אָבֶער דָאס אִיז נִישְׁט נוֹגֵעַ צוּם לֶעבְּן.

דַאנְקְט אוּן לוֹיבְּט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז אַייעֶר מַאן לַאכְט נִישְׁט פוּן אַייךְ, אַייעֶר מַאן אִיז אַזוֹי גֶעטְרֵיי צוּ אַייךְ - דָאס אִיז אַייעֶר לֶעבְּן, אִיר אוּן אַייעֶר מַאן זָאלְן נִישְׁט לַאכְן אֵיינֶער פוּן צְוֵוייטְן. אַ שְׁוֶועסְטֶער אִיז טַאקֶע נָאנְט, אַ שְׁוֶועסְטֶער אִיז זֵייעֶר וִוּיכְטִיג, אָבֶער מֶען קֶען נִישְׁט קוּקְן אוֹיף שְׁוֶועסְטֶערְס אוּן שְׁוָואגֶערְס, מֶען קֶען נִישְׁט לֶעבְּן פַאר זֵיי, לוֹיט זֵייעֶר פַארְשְׁטַאנְד.

אִיךְ פַארְשְׁטֵיי אַייעֶר וֶוייטָאג, אִיךְ בִּין דָאס אַלְץ אַרִיבֶּער; מֶען הָאט גֶעלַאכְט, גֶעשְׁמֵייכְלְט אוּן גֶעבְּלִינְקְט מִיט דִי אוֹיגְן אוּנְטֶער מַיין רוּקְן וְכוּ׳ וְכוּ׳; וֶוען אִיךְ הָאבּ דָאס דֶערְצֵיילְט פַאר מוֹהֲרָא״שׁ פְלֶעגְט עֶר מִיר אַלְץ פְרֶעגְן: ״וָואס זָאגְט דַיין וַוייבּ?״ אָן אַ שִׁיעוּר מָאל פְלֶעגְט מִיר דָאס מוֹהֲרָא״שׁ פְרֶעגְן, בִּיז מַיין מֹחַ הָאט זִיךְ אַ דְרֵיי גֶעטוּן אוֹיף דִי רִיכְטִיגֶע שִׁינֶעס אוּן עֶס הָאט מִיר אוֹיפְגֶעהֶערְט צוּ בַּאדֶערְן.

דָא הָאט אִיר אַ קְלֵיינֶע תְּפִלָּה וָואס צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן:

״הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער, אִיךְ דַאנְק דִיר פַאר מַיין לֶעבְּן, פַאר מַיין מַאן אוּן פַאר מַיין קִינְד; דוּ בִּיסְט אַזוֹי גוּט צוּ מִיר.

אִיךְ בֶּעט דִיר זֵייעֶר, הֶעלְף מִיר, אִיךְ בִּין זֵייעֶר צֶעקְלַאפְּט נָאךְ פוּן אַלְס קִינְד, עֶס שְׁטֶערְט מִיר אִין מַיין לֶעבְּן; אִיךְ טְרַאכְט אַלְץ וָואס מֶענְטְשְׁן זָאגְן, וָואס מֶענְטְשְׁן טְרַאכְטְן - אוֹיבּ מֶען לַאכְט פוּן מִיר. הֶעלְף מִיר בַּאשֶׁעפֶער אִיךְ זָאל זַיין אַזוֹי שְׁטַארְק בַּיי מִיר, עֶס זָאל מִיר נִישְׁט אָנְגֵיין וָואס דֶער זָאגְט,

וָואס יֶענֶער זָאגְט; אִיךְ זָאל זִיךְ פְרֵייעֶן מִיט מַיין לֶעבְּן, עֶס זָאל מִיר נִישְׁט אָנְגֵיין וָואס אַנְדֶערֶע זָאגְן".

דִי תְּפִלָּה זָאלְט אִיר זָאגְן און לֵייגְט צוּ אֵייגֶענֶע תְּפִילוֹת; בִּפְרַט וֶוען אִיר צִינְדְט אָן דִי הֵיילִיגֶע שַׁבָּת לֶעכְט זָאלְט אִיר בֶּעטְן אוֹיף דֶעם, וֶועט אִיר זֶען גְרוֹיסֶע נִסִים.

...

קִינְדֶער וֶוערְן צֶעשְׁנִיטְן טָאג טֶעגְלִיךְ

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - מוֹצָאֵי שַׁבַּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, מְבָרְכִים אֲדָר, כ"ה שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ'

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן אַייעֶר בְּרִיוו.

עֶס צִיטֶערְט צוּ הֶערְן אַזֶעלְכֶע שֶׁענְדְלִיכֶע מַעֲשִׂיוֹת וָואס אִיר שְׁרַייבְּט, וָואס דֶער מְלַמֵּד הָאט גֶעטוּן מִיט אַייעֶר קִינְד ... נֵרוֹ יָאִיר; עֶר הָאט אִים פַארְשֶׁעמְט פַאר אַלֶע קִינְדֶער וֶוען עֶר הָאט זִיךְ בְּטָעוּת נַאס גֶעמַאכְט, עֶר הָאט אִים פַארְשֶׁעמְט, עֶר הָאט גֶעזִינְגֶען מִיט אַלֶע קִינְדֶער: "שֶׁעם שֶׁעם בֶּעבִּי" און דָאס הָאט אִים זֵייעֶר צֶעקְלַאפְּט הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵינוּ.

דִי גְרֶעסְטֶע צָרָה אִיז, וֶוען מֶען וִויל רֶעדְן פוּן דֶעם וָואס מְלַמְּדִים טוּעֶן מִיט קִינְדֶער זָאגְט מֶען מִיט שְׁפָּאט: "הַיינְט טוּט מֶען שׁוֹין נִישְׁט אַזוֹי", "הַיינְט אִיז שׁוֹין נִישְׁטָא דִי מַעֲשִׂיוֹת"; מֶען ווִיל נִישְׁט גְלֵייבְּן אַז בִּיזְן הַיינְטִיגְן טָאג וֶוערְן קִינְדֶער צֶעשְׁנִיטְן טָאג טֶעגְלִיךְ פוּן מֶענְטְשְׁן וָואס וָואלְטְן גֶעדַארְפְט אַרְבֶּעטְן בַּיי דִי מִיסְט. מוֹהֲרָא"שׁ פְלֶעגְט אַלְץ זָאגְן: "דִי מְלַמְּדִים וָואס נוּצְן זֵייעֶרֶע הֶענְט, דִי מְלַמְּדִים וָואס פַארְשֶׁעמֶען - דִי דַארְפְן אַרְבֶּעטְן בַּיי דִי מִיסְט, זֵיי טָארְן נִישְׁט אַרְבֶּעטְן מִיט קִינְדֶער".

אִיךְ בֶּעט אַייךְ זֵייעֶר, פַארְלִירְט זִיךְ נִישְׁט, אִיר וֶועט נָאךְ הָאבְּן פוּן דֶעם קִינְד אַסַאךְ נַחַת. שְׁטֵייט אִין דֶער זַייט, לָאזְט אִים וַואקְסְן זַיין וֶועג. גֶעבְּט אִים וַוייטֶער גוּטֶע וֶוערְטֶער און פְּרוּבִּירְט אִים אוֹיפְהֵייבְּן מִיט גוּטֶע

וֶוערְטֶער; אַז עֶר וַוארְפְט עֶס צוּרִיק, עֶר ווִיל דָאס נִישְׁט אָנְנֶעמֶען - מֵיינְט נִישְׁט אַז עֶר נֶעמְט עֶס טַאקֶע נִישְׁט אָן. דָאס אִיז אַ וֶועג בַּיי קִינְדֶער, זֵיי ווִילְן נִישְׁט מֶען זָאל זֶען ווִי עֶס שְׁמֶעקְט זֵיי גוּטֶע וֶוערְטֶער, אָבֶּער אַלֶע דַארְפְן גוּטֶע וֶוערְטֶער, אַלֶע בּוֹיעֶן זִיךְ מִיט גוּטֶע וֶוערְטֶער.

קִינְדֶער זֶענֶען אַזוֹי ווִי בֵּיימֶעלֶעךְ, מֶען דַארְף אַרְבֶּעטְן מִיט זֵיי; עֶס אִיז אַ שְׁוֶוערֶע אַרְבֶּעט, דֶער עִיקָר שְׁוֶועריקַייט אִיז אַז מֶען זֶעט נִישְׁט גְלַייךְ דִי פֵּירוֹת; מֶען פְלַאנְצְט, מֶען אַקֶערְט אוּן מֶען זַייט, אָבֶּער מֶען זֶעט נִישְׁט גְלַייךְ דִי פֵּירוֹת, דָאס אִיז אָבֶּער זִיכֶער, אַז דִי אַרְבֶּעט גֵייט נִישְׁט לְאִבּוּד.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

מֶען דַארְף דִיךְ הָאבְּן אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מֶען דַארְף דָארְט אַסַאךְ מְפִיצִים

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - מוֹצָאֵי שַׁבַּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, מְבָרְכִים אֲדָר, כ"ה שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר, בְּנֵי בְּרַק

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

פַארְוָואס זָאלְסְטוּ קוּמֶען קַיין אַמֶערִיקֶע? קֶענְסְט דָאךְ אַסַאךְ מֶער אוֹיפְטוּן אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל ווִי דָא. דוּ קֶענְסְט זִיךְ מְחַזֵק זַיין מִיט דִי שִׁיעוּרִים אוֹיפְ'ן טֶעלֶעפָאן, אַ שָׁאד צוּ קוּמֶען; מֶען דַארְף דִיךְ הָאבְּן אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מֶען דַארְף אַסַאךְ מְפִיצִים אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

גְלַייךְ נָאכְן לֵיינֶען דַיין שְׁאֵלָה הָאבּ אִיךְ גֶעפוּנֶען אַ בְּרִיוו פוּן מוֹהֲרָא"שׁ, מַמָּשׁ פַאר דִיר (אֲשֶׁר בְּנַחַל חֵלֶק לב, מִכְתָּב ה' אֲלָפִים, קכז): "נָא וְנָא לֹא לִדְחֹק אֶת עַצְמְךָ לָבוֹא לְכָאן", אִיךְ בֶּעט דִיר זַייעֶר זָאלְסְט נִישְׁט קוּמֶען דָא, "כִּי תַּאֲמִין לִי, שֶׁאוֹתְךָ צְרִיכִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְאֹד מְאֹד", גְלֵייבּ מִיר, מֶען דַארְף דִיר הָאבְּן אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, "וּבִפְרָטִיּוּת, כִּי יֵשׁ בְּכֹחֲךָ לְהָפִיץ סִפְרֵי רַבֵּינוּ", סְפֶּעצִיעֶל דִיר, וָואס דוּ קֶענְסְט פַארְשְׁפְּרֵייטְן דֶעם רֶבִּינְ'ס סְפָרִים; דֶערְפַאר זָאלְסְטוּ

נִישְׁט קוּמֶען קַיין אַמֶעריקֶע, נִישְׁטָא דָא גָארְנִישְׁט, עֶנְדֶערְשׁ בְּלַייבּ אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אוּן פַארְשְׁפְּרֵייט דָארְט דִי זִיסֶע עֵצוֹת פוּן רֶבִּי'ן.

מוֹהֲרָא"שׁ זָאגְט דָארְט אִינֶעם בְּרִיװ, "עָלֶיךָ לָדַעַת", װִיסְן זָאלְסְטוּ, "כִּי מַה שֶׁיְּכוֹלִים לִפְעֹל בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם אֶחָד", וָואס מֶען קֶען טוּן אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִין אֵיין טָאג, "אִי אֶפְשָׁר לִפְעֹל כָּאן בְּחוּץ לָאָרֶץ בְּשָׁנָה אַחַת, בְּלִי שׁוּם גֻּזְמָא", קֶען מֶען נִישְׁט טוּן אִין חוּץ לָאָרֶץ אַ גַאנְצֶע יָאר, אָן קַיין גוּזְמָא, "כִּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַמֹּחוֹת יוֹתֵר פְּתוּחִים לְהַשָּׂגַת רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ", אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זֶענֶען מֶענְטְשְׁן מֶער אָנְגֶעגְרֵייט צוּ קֶענֶען שְׁפִּירְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, "וּבִשְׁבִיל זֶה הַסִּטְרָא אַחֲרָא מִתְפַּשֶּׁטֶת שָׁם כָּל כָּךְ הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד רַחֲמָנָא לִצְלָן", דֶערִיבֶּער קוּמְט דָארְט דִי סִטְרָא אַחֲרָא אוּן פַארְשְׁפְּרֵייט זִיךְ דָארְט זֵייעֶר שְׁטַארְק, "וּבִפְרָטִיּוּת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרַדִּים אֲשֶׁר כֻּלָּם הֵם אֲנָשִׁים תְּמִימִים וְאֶצְלָם הַמָּסֹרֶת חֲזָקָה מְאֹד מְאֹד", סְפֶּעצִיעֶל בַּיי דִי טַייעֶרֶע סְפַרְדִ'ישֶׁע אִידְן וָואס זֵיי הָאבְּן אַ שְׁטַארְקֶע מְסוֹרָה פוּן זֵייעֶרֶע עֶלְטֶערְן, "וּבָאוּ זֵדִים וְטִמְּאוּ אוֹתָם וְהֶעֱבִירוּ אוֹתָם עַל דָּתָם רַחֲמָנָא לִצְלָן", דִי רְשָׁעִים דִי עֵרֶב רַב הָאבְּן זֵיי נֶעבֶּעךְ אַװעק גֶערִיסְן, מֶען הָאט זֵיי מְטַמֵּא גֶעוֶוען רַחֲמָנָא לִצְלָן, "וְעַל כֵּן עָלֵינוּ עַכְשָׁיו לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ וּלְהָפִיץ בֵּינֵיהֶם סִפְרֵי רַבֵּינוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה לְהַחֲזִיר אֶת כְּלָלִיּוּת נִשְׁמוֹת עַם יִשְׂרָאֵל בִּתְשׁוּבָה", דַארְפְן מִיר זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ זַיין צוּ פַארְשְׁפְּרֵייטְן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'נְ'ס סְפָרִים, וָואס דָאס הָאט אַ כֹּחַ צוּרִיק צוּ בְּרֶענְגֶען אִידִישֶׁע קִינְדֶער צוּ דִי תּוֹרָה.

בְּלַייבּ אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל; מֶען קֶען זַיין אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִין זַיין אַ תַּלְמִיד אִין יְשִׁיבָה אוּן מֶען קֶען זַיין אִין יְשִׁיבָה אוּן גָארְנִישְׁט הָאבְּן מִיט דִי יְשִׁיבָה.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

דְרַיי זַאכְן צוּ קוּקְן בַּיי אַ שִׁידוּךְ

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - מוֹצָאֵי שַׁבַּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת יִתְרוֹ, מְבָרְכִים אֲדָר, כ״ה שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ׳

אֶפְשָׁר קֶענְט אִיר זַיין דִי רִיכְטִיגֶע שְׁלִיחַ צוּ הֶעלְפְן דִי מֵיידְל ... תִּחְיֶ׳, אִיר צוּ מְחַזֵק זַיין.

אִיךְ זוּךְ נִישְׁט אַרוֹיפְצוּלֵייגְן אוֹיף אַייךְ אַרְבֶּעט, אִיר הָאט גֶענוּג אַרְבֶּעט מִיט אַייעֶרֶע קִינְדֶער, אָבֶּער זִי אִיז זֵייעֶר צֶעבְּרָאכְן, זִי עַקְשְׁנְ׳ט זִיךְ וֶועגְן אַ שִׁידוּךְ וְכוּ׳; אֶפְשָׁר זָאלְט אִיר רֶעדְן מִיט אִיר זִי זָאל זִיךְ נִישְׁט עַקְשְׁנְ׳עֶן, זִי זָאל קוּקְן אוֹיף דֶער עִיקָר אִין לֶעבְּן - אוֹיף גוּטֶע מִידוֹת אוּן יִרְאַת שָׁמַיִם.

זָאגְט אִיר אַז אִיךְ הָאבּ יֶעצְט בַּאקוּמֶען אַ בְּרִיוו פוּן דִי כַּלָה ... וואוּ זִי שְׁרַייבְּט מִיר אַז אִיר חָתָן הָאט אִיר מְגַלֶה גֶעוֶועןְ דֶעם סוֹד אַז עֶר הָאט אוֹיךְ חַיוּת פוּן רֶבִּי׳ן; זִי אִיז אַזוֹי פְרֵיילִיךְ אַז זִי מִיט אִיר חָתָן - בֵּיידֶע לֶעבְּן פוּן רֶבִּי׳ן, זֵייעֶר חַיוּת אִיז דֶער רֶבִּי. זִי הָאט אַלֶע יָארְן גֶעבֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז אִיר חָתָן זָאל זַיין מְקוּרָב צוּם רֶבִּי׳ן.

זַייט אִיר מְחַזֵק זִי זָאל זִיךְ נִישְׁט קְרִיגְן מִיט אִירֶע עֶלְטֶערְן; סֵיי וִוי סֵיי הָאט אַ שִׁידוּךְ מִיט קֵיינֶעם נִישְׁט, אַ שִׁידוּךְ הָאט נָאר מִיטְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, אַז מֶען רֶעדְט אִיר אַ שִׁידוּךְ זָאל זִי קוּקְן אוֹיף דְרַיי זַאכְן: דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ - אַ גֶעזוּנְטֶער, צְוֵוייטֶע זַאךְ - גוּטֶע מִידוֹת אוּן דְרִיטְנְס - יִרְאַת שָׁמַיִם.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

נֶעם נִישְׁט אָן דִי אַרְבֶּעט וָואס מֶען דַארְף דָארְט הָאבְּן אַ טֶעלֶעפָאן

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם א׳ פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

דוּ הָאסְט אַ קְלוּגֶע וַוייבּ, זִי וֵוייסְט זֵייעֶר גוּט וָואס דָאס לֶעבְּן אִיז, זִי וֵוייסְט זֵייעֶר גוּט וָואס אַ טֶעלֶעפָאן אִיז אוּן וִוי אַזוֹי עֶס וֶועט זִיךְ עֶנְדִיגְן; זִי הָאט שׁוֹין מִן הַסְתָּם גֶעזֶען שְׁטוּבֶּער וִוי אַזוֹי עֶס קוּקְט אוֹיס מִיט אַ טֶעלֶעפָאן.

אַז זִי זָאגְט דִיר דוּ זָאלְסְט נִישְׁט נֶעמֶען דִי אַרְבֶּעט וַוייל מֶען דַארְף דָארְט הָאבְּן אַ טֶעלֶעפָאן - זָאלְסְטוּ אִיר פָאלְגְן.

קֶענְסְט נָאכְאַמָאל פְרֶעגְן אוֹיבּ מֶען דַארְף דָאס הָאבְּן, אָדֶער אִיז דָא אַן אַנְדֶערֶע וֶועג וִוי אַזוֹי צוּ אַרְבֶּעטְן אָן אַ טֶעלֶעפָאן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

וִוי מֶער מֶען אִיז מְחַזֵק אַנְדֶערֶע, אַלְץ מֶער כֹּחַ בַּאקוּמְט מֶען

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם א׳ פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ׳

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן אַייעֶר בְּרִיוו.

שְׁטַארְקְט אַייךְ מִיט דִי הֵיילִיגֶע אַרְבֶּעט פוּן צַאמְנֶעמֶען נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ - זֵיי מְחַזֵק זַיין; נִישְׁטָא קַיין גְרֶעסֶערֶע תַּעֲנוּג בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן, צוּ זֶען וִוי מֶען טוּט פַאר אַנְדֶערֶע אִידְן.

דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל הַתַּנְיָא זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָאט נָאכְגֶעזָאגְט פוּן זַיין רֶבִּי׳ן דֶער הֵיילִיגֶער מַגִיד פוּן מֶעזְרִיטְשׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, וָואס עֶר הָאט דָאס גֶעהֶערְט פוּנֶעם הֵיילִיגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ: ״אַ נְשָׁמָה קוּמְט אַרָאפּ

אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן לֶעבְּט דָא אָפּ אַ זִיבֶּעצִיג אַכְצִיג יָאר - נָאר כְּדֵי אַ טוֹבָה טוּן פַאר אַ צְוֵויטְן אִיד״; דָאס מֵיינְט צוּ זָאגְן ״עֶס לוֹינְט זִיךְ צוּ לֶעבְּן זִיבֶּעצִיג יָאר אַ טוֹבָה צוּ טוּן פַאר אַ צְוֵויטְן״, וֶוען מֶען שַׁיינְט אַרַיין אִין אַ צְוֵויטְן אַבִּיסְל שֵׂכֶל, אַבִּיסְל דַעַת; יֶענֶער זָאל שְׁפִּירְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן - מִיט דֶעם טוּט מֶען יֶענֶעם אַ טוֹבָה בָּזֶה וּבַבָּא.

שְׁטֶעלְט נִישְׁט אָפּ אַייעֶר אַרְבֶּעט פַאר קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דִי וֶועלְט, דָאס וֶועט אַייךְ גֶעבְּן כֹּחַ אוֹיף אַלֶעס; אִיר וֶועט הָאבְּן כֹּחַ צוּ דִי קִינְדֶער, כֹּחַ פַאר אַייעֶר מַאן אוּן פַאר אַלֶע אַייעֶרֶע גֶעבְּרוֹיכְן. עֶס אִיז פַארְקֶערְט וִוי מֶען טְרַאכְט, מֶענְטְשְׁן מֵיינֶען אַז מִיט דֶעם וָואס מֶען אִיז עוֹסֵק אִין הֲפָצָה - פַארְלִירְט מֶען כֹּחַ, עֶס גֵייט אוֹיפְ׳ן חֶשְׁבּוֹן פוּן מִשְׁפָּחָה, אוֹיפְ׳ן חֶשְׁבּוֹן פוּן דִי קִינְדֶער וְכוּ׳ וְכוּ׳, מֶען הַאלְט זִיךְ צוּרִיק פוּן טוּן מִיט אַנְדֶערֶע ווַייל עֶס מוּטְשֶׁעט אָפּ. עֶס אִיז נִישְׁט אֱמֶת; וִוי מֶער מֶען אִיז מְחַזֵּק אַנְדֶערֶע אַלְץ מֶער כֹּחַ בַּאקוּמְט מֶען, וִוי מֶער מֶען שַׁיינְט אַרַיין דִי זִיסֶע עֵצוֹת פוּן רֶבִּי׳ן אִין אַנְדֶערֶע - אַלְץ מֶער הָאט מֶען כֹּחַ פַאר דִי אֵייגֶענֶע לֶעבְּן.

נֶעמְט ווַייטֶער צוּזַאם פְרוֹיעֶן אוּן זַייט זֵיי מְחַזֵּק, אִיר קֶענְט זֵיי גֶעבְּן צוּ הֶערְן שִׁיעוּרִים פוּן חִיזּוּק, שִׁיעוּרִים פוּן אֱמוּנָה, שִׁיעוּרִים פוּן שָׁלוֹם בַּיִת, טַאנְצְט מִיט זֵיי אוּן שְׁפִּילְט מִיט זֵיי; דָאס אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע מִצְוָה, ווַייל פְרוֹיעֶן דַארְפְן דָאס מֶערְסְטֶע חִיזּוּק צוּ קֶענֶען אָנְגֵיין מִיט זֵייעֶר אַרְבֶּעט אִין שְׁטוּב.

אוֹיף אַייעֶר פְרַאגֶע וָואס מֶען טוּט מִיט קִינְדֶער וָואס שְׁפִּילְן זִיךְ מִיט מִשְׁפָּחָה - אִינְגְלֶעךְ אוּן מֵיידְלֶעךְ; דָאס אִיז נִישְׁט גוּט, מֶען דַארְף זֵיי מְחַנֵּךְ זַיין זֵיי זָאלְן וִויסְן אַז אִינְגְלֶעךְ שְׁפִּילְן זִיךְ מִיט אִינְגְלֶעךְ אוּן מֵיידְלֶעךְ שְׁפִּילְן זִיךְ מִיט מֵיידְלֶעךְ, וֶוען זֵיי זֶענֶען נָאךְ יוּנְג דַארְף מֶען שׁוֹין אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף דֶעם.

מֶען דַארְף עֶס אָבֶּער טוּן מִיט חָכְמָה, נִישְׁט מִיט גֶעוַואלְד; זָאגְט זֵיי דִי וֶוערְטֶער: ״גְרוֹיסֶע קִינְדֶער שְׁפִּילְן זִיךְ נִישְׁט אִינְגְלֶעךְ מִיט מֵיידְלֶעךְ, גְרוֹיסֶע קִינְדֶער שְׁפִּילְן זִיךְ אִינְגְלֶעךְ מִיט אִינְגְלֶעךְ אוּן מֵיידְלֶעךְ מִיט מֵיידְלֶעךְ״; מֶען זָאגְט עֶס נָאכְאַמָאל אוּן נָאכְאַמָאל בִּיז עֶס גֵייט אַרַיין אִין זֵיי. דִי קִינְדֶער וֶועלְן

נִישְׁט גְלַייךְ אָפְּלָאזְן דֶער גֶעוואוינְהֵייט, בִּפְרַט וֶוען זֵיי זֶענֶען שׁוֹין בַּאפְרַיינְדֶעט, אָבֶּער מֶען טָאר נִישְׁט מִיד וֶוערְן, נָאר נָאכְאַמָאל זָאגְן: "דוּ בִּיסְט שׁוֹין אַזוֹי גְרוֹיס, דוּ בִּיסְט שׁוֹין נִישְׁט קַיין בֶּעבִּי; גְרוֹיסֶע קִינְדֶער שְׁפִּילְן נִישְׁט אַזוֹי וְכוּ' וְכוּ'".

אוֹיף אַייעֶר פְרַאגֶע וָואס צוּ טוּן מִיט דִי חַבְרֶט'עס וָואס שְׁפֶּעטְן וְכוּ'; וָואס וָואלְט אִיר גֶעטוּן מִיט אַ חַבֶרְ'טֶע וָואס וִויל אַייךְ אַוֶועק נֶעמֶען אַייעֶרֶע קִינְדֶער, אִיר וָואלְט גֶערֶעדְט מִיט אִיר? וָואס וָואלְט אִיר גֶעטוּן וֶוען אַייעֶר חַבֶרְ'טֶע וִויל אַייךְ צוּנֶעמֶען אַייעֶר מַאן, וָואלְט אִיר גֶעעֶנְטְפֶערְט וֶוען זִי רוּפְט אַייךְ פְרֶעגְן אַייעֶרֶע שְׁאֵלוֹת?! אַ נָארְמַאלֶע פְרוֹי וָואלְט נִישְׁט גֶעהַאט צוּ טוּן מִיט שְׁכֵנִים אוּן חַבֶרְ'טֶעס וָואס וִוילְן אַוֶועקְנֶעמֶען אִיר מַאן אוּן קִינְדֶער וְכוּ' וְכוּ'; אַזוֹי דַארְף מֶען קוּקְן אוֹיף דִי וָואס מַאכְן חוֹזֶק פוּן רֶבִּי'ן, אוֹיף דִי וָואס שְׁפֶּעטְן פוּן הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ; וָואס גֶעבְּט אוּנְז דֶער רֶבִּי? וָואס גֶעבְּט אוּנְז דֶער צַדִיק? עֶר גֶעבְּט אוּנְז לֶעבְּן. מִיט זַיין כֹּחַ, מִיט זַיין שֵׂכֶל - קֶען אִיךְ הָאבְּן קִינְדֶער, מִיט זַיינֶע עֵצוֹת קֶען אִיךְ זִיךְ אַן עֵצָה גֶעבְּן, מִיט זַיינֶע עֵצוֹת קֶען מֶען לֶעבְּן מַאן אוּן וַוייבּ. אָן דֶעם צַדִיק בִּין אִיךְ אַ גֶעשְׁטָארְבֶּענֶער, אָן דֶעם צַדִיק בִּין אִיךְ נִישְׁטָא; אַזוֹי וִוי אִיךְ וָואלְט זִיךְ גֶעהִיטְן פוּן אֵיינֶעם וָואס וִויל מִיר אַוֶועקְנֶעמֶען מַיין שְׁטוּב, אַזוֹי דַארְף אִיךְ זִיךְ הִיטְן פוּן לֵצִים, נִישְׁט הָאבְּן מִיט זֵיי.

אוֹיף אַייעֶר פְרַאגֶע אוֹיבּ מֶען דַארְף אִין דִי טֶעג וְכוּ'; אִיר זֶענְט נִישְׁט דֶער עֶרְשְׁטֶער וָואס זָאגְט אַז עֶס אִיז שְׁוֶוער וְכוּ', אַנְדֶערֶע זָאגְן אוֹיךְ עֶס אִיז שְׁוֶוער וְכוּ', אָבֶּער זַייט מִיר מוֹחֵל אִיךְ פַארְשְׁטֵיי נִישְׁט וָואס אִיז שְׁוֶוער; אִין דִי טֶעג דַארְף מֶען גֵיין אַזוֹי וְכוּ'.

בְּנוֹגֵעַ פָארְן קַיין יַבְנְאֵל וְכוּ'; אַוַדַאי זָאלְט אִיר גֵיין אִין מ. מַלְכָּה, אִיר וֶועט זֶען גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת. מוֹהֲרָא"ש הָאט צוּגֶעזָאגְט אַז וֶוער עֶס וֶועט גֵיין אִין מ. מַלְכָּה וֶועט זֶען גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

כַּעַס אִין שְׁטוּב מַאכְט אַלֶעס חָרוּב

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - א' פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ"ו שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

וָואס ווילְסְטוּ - קִינְדֶער שׁוֹטִים? קִינְדֶער טִפְּשִׁים?! דֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּידוֹת, אוֹת בָּנִים, סִימָן קז): "הַבָּנִים שׁוֹטִים, כְּשֶׁאֲבִיהֶם כַּעֲסָן", קִינְדֶער וַואקְסְן אוֹיף שׁוֹטִים וֶוען דֶער טַאטֶע רֶעגְט זִיךְ; כַּעַס אִין שְׁטוּבּ מַאכְט חָרוּב דִי קִינְדֶער, אָפְּגֶערֶעדְט אַז עֶס נֶעמְט אַוֶועק דִי פַּרְנָסָה אוּן עֶס מַאכְט חָרוּב דָאס לֶעבְּן; הֶער אוֹיף זִיךְ צוּ בֵּייזֶערְן אוֹיף יֶעדֶע זַאךְ, הֵייבּ אָן לֶעבְּן מִיט אֱמוּנָה. קֵיינֶער אִיז נִישְׁט שׁוּלְדִיג אִין דַיין לֶעבְּן, אַלֶעס אִיז פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן; וַוארְף נִישְׁט דִי שׁוּלְד אוֹיף דֶעם, אוֹיף יֶענֶעם אוּן זִיכֶער נִישְׁט אוֹיף דַיין וַוייבּ, וָואס אִיז זִי שׁוּלְדִיג אִין דַיינֶע פְּרָאבְּלֶעמֶען? פַארְוָואס זָאלְסְטוּ אוֹיסְגֶעבְּן דַיינֶע נֶערְוְון אוֹיף אִיר?! פַארְוָואס זָאלְסְטוּ אוֹיסְגֶעבְּן דַיין כַּעַס אוֹיף אִיר?!

דִי וָואךְ מִיטְוָואךְ וֶועט זַיין מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְנְס הִילְף אַ פְּרוֹיעֶן צַאמְקוּם; יֶעדֶע פִיר וָואכְן קוּמֶען זִיךְ צַאם דִי פְּרוֹיעֶן פוּן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ זִיךְ מְחַזֵק זַיין, זִיךְ אוֹיפְפְּרִישְׁן מִיטְ'ן רֶבִּינְ'ס עֵצוֹת. בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר זָאלְסְט זֶען אַז דַיין וַוייבּ זָאל קֶענֶען קוּמֶען, מַאךְ שׁוֹין דַיינֶע פְּלֶענֶער צוּ בְּלַייבְּן אִין שְׁטוּבּ זִי זָאל קֶענֶען קוּמֶען זִיךְ מְחַזֵק זַיין.

דִי אִינְגֶעלַייט הָאבְּן שִׁיעוּרִים יֶעדֶע דָאנֶערְשְׁטָאג נַאכְט; נָאכְדֶעם שַׁבָּת קוּמְט מֶען זִיךְ צַאם, מֶען הֶערְט אִינְדֶערְפְרִי סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, בַּיי שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת הֶערְט מֶען וַוייטֶער חִיזוּק. אוֹיךְ אַ גַאנְצֶע וָואךְ גֵייט מֶען אִין שׁוּל, מֶען טְרֶעפְט אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, מֶען הֶערְט אַ וָוארְט פוּן דֶעם אַ וָוארְט פוּן יֶענֶעם, מֶען הָאט כְּסֵדֶר חִיזוּק, ווידֶער דִי פְּרוֹיעֶן זֶענֶען אַיינְגֶעשְׁפַּארְט אִין שְׁטוּבּ מִיט דִי קִינְדֶער, זֵיי דַארְפְן נָאךְ מֶער דִי חִיזוּק.

אִיךְ הָאבּ דִיר אַסַאךְ צוּ שְׁרַייבְּן, אִיךְ דַארְף אַהֵיים לוֹיפְן הֶעלְפְן מַיין וַוייבּ מִיט דִי קִינְדֶער.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

קוּקְן שְׁמוּץ מַאכְט מֶען זָאל זַיין נֶערְוֶועז אוּן אָנְגֶעצוֹיגְן

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב׳ פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ״ו שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ זֶענֶען זֵייעֶר מַקְפִּיד צוּ עֶסְן פַּת שַׁחֲרִית גְלַייךְ נָאכְן דַאוֶונֶען, עֶס אִיז מְסוּגָל מֶען זָאל זִיךְ נִישְׁט אוֹיפְרֶעגְן. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּידוֹת אוֹת כַּעַס, סִימָן יז): ״סְגֻלָּה לְכַעַס, שֶׁיֹּאכַל פַּת שַׁחֲרִית״, פַּת שַׁחֲרִית אִיז מְסוּגָל מֶען זָאל נִישְׁט קוּמֶען צוּ כַּעַס; עֶס אִיז גוּט דוּ זָאלְסְט זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען דָאס צוּ טוּן - וֶועסְטוּ זִיךְ נִישְׁט אַזוֹי בֵּייזֶערְן.

הֶער אוֹיף קוּקְן עֲבֵירוֹת - וֶועסְטוּ זִיךְ נִישְׁט אַזוֹי רֶעגְן. דֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ״ן, סִימָן קפד): ״בְּהַחֹטֶם יְכוֹלִים לְהַכִּיר הַנּוֹאֵף״, מֶען קֶען דֶערְקֶענֶען וֶוער עֶס אִיז אַ נוֹאֵף דוּרְכְ׳ן קוּקְן אוֹיף זַיין נָאז, מוֹהֲרַנְ״ת זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה אִיז דָאס מַסְבִּיר אַז דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף כַּעַס, אֵיינֶער וָואס אִיז שְׁטֶענְדִיג נֶערְוֶועז אִיז אַ סִימָן אַז עֶר אִיז אַ נוֹאֵף; אַז מֶען הִיט זִיךְ נִישְׁט פוּן עֲבֵירוֹת, מֶען הִיט נִישְׁט דִי אוֹיגְן, מֶען קוּקְט עֶקְלְדִיגֶע שְׁמוּצִיגֶע מָאוִויס - דָאס מַאכְט נֶערְוֶועז אוּן אָנְגֶעצוֹיגְן.

אִיךְ הָאבּ דִיר אַסַאךְ צוּ שְׁרַייבְּן, אִיךְ דַארְף אַרַיין גֵיין צוּ דִי בָּחוּרִים.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

לָאזְט אַייעֶר מַאמֶע אַרוֹיסְגֶעבְּן אִירֶע וֵוייטָאגְן

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ב׳ פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ״ו שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תְּחְיֶ׳, קִרְיַת בְּרֶסְלֶב

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן אַייעֶר בְּרִיוו.

אוֹיף אַייעֶר פְּרַאגֶע וָואס צוּ טוּן מִיט אַייעֶר מַאמֶע תְּחְיֶ׳, זִי רֶעדְט זִיךְ זֵייעֶר אַסַאךְ אוֹיס צוּ אַייךְ אוּן אַסַאךְ מָאל הֵייבְּט זִי אָן וֵויינֶען פוּן וָואס עֶס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף אִיר; זִי רֶעדְט אַסַאךְ קֶעגְן אַייעֶר טַאטֶע אוּן עֶס שְׁטֶערְט אַייךְ זֵייעֶר, אִיר וֵוייסְט נִישְׁט וָואס צוּ טוּן, אִיר וֶוערְט זֵייעֶר צֶעבְּרָאכְן וֶוען אִיר טְרַאכְט דֶערְפוּן, אִיר פְרֶעגְט אוֹיבּ אִיר זָאלְט וַוייטֶער רֶעדְן מִיט אִיר.

אִיר זֶענְט נִישְׁט דִי עֶרְשְׁטֶע מִיט דֶעם פְּרָאבְּלֶעם אוּן נִישְׁט דִי לֶעצְטֶע, יֶעדֶע צְוֵוייטֶע מֶענְטְשׁ הָאט דִי פְּרַאגֶע. וַוייל וֶוען מֶען פַארְעֶלְטֶערְט זִיךְ הֵייבְּט זִיךְ אָן אַ נֵייעֶ פַּרְשָׁה, וֶוען מֶען מַאכְט חֲתוּנָה דִי קִינְדֶער דֶעמָאלְט קוּמְט אַרוֹיס דֶעם אֱמֶת פוּן לֶעבְּן; אוֹיבּ הָאט מֶען גֶעלֶעבְּט אִין דִי יוּנְגֶע יָארְן שֵׁיין אוּן זִיס וֶוערְט דֶעמָאלְט נָאךְ שֶׁענֶער אוּן נָאךְ זִיסֶער. אוֹיבּ אָבֶּער אִין דִי יוּנְגֶע יָארְן הָאט מֶען נִישְׁט גֶעהַאט אֱמֶתְ׳עֶ שָׁלוֹם בַּיִת, מֶען הָאט גֶעלֶעבְּט פַּאר אַנְדֶערֶע, מֶען אִיז גֶעקוּמֶען, גֶעגַאנְגֶען אוּן גֶעפָארְן וְכוּ׳ וְכוּ׳, דֶעמָאלְט וֶוען מֶען פַארְעֶלְטֶערְט זִיךְ, וֶוען עֶס גֵייט זִיךְ שׁוֹין נִישְׁט, עֶס קוּמְט זִיךְ שׁוֹין נִישְׁט אוּן עֶס פָארְט זִיךְ שׁוֹין נִישְׁט - דֶעמָאלְט הֵייבְּן זִיךְ דָאס פָּארְפָּאלְק אָן צוּ קְרִיגְן הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵינוּ.

אַוַודַאי זָאלְט אִיר רֶעדְן מִיט אִיר, עֶרְשְׁט יֶעצְט וֶוען זִי גֵייט אַזוֹיפִיל אַרִיבֶּער, זָאלְט אִיר אוֹיפְהֵייבְּן דֶעם טֶעלֶעפָאן וֶוען זִי רוּפְט אוּן אִיר מְחַזֵּק זַיין.

דִי גְרֶעסְטֶע מִצְוָה אִיז הֶעלְפְן אַ מַאמֶע; חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (פֵּאָה א, א): ״אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּירוֹתֵיהֶן בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לוֹ לָעוֹלָם הַבָּא: כִּיבּוּד אָב וָאֵם וְכוּ׳״, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער בַּאצָאלְט שְׂכַר פַּאר דִי מִצְוָה פוּן כִּיבּוּד אָב וָאֵם, סַיי אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן סַיי אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט; עֶס וֶועט

אַייךְ צוּרִיקְקוּמֶען בַּיי אַייעֶרֶע קִינְדֶער. אַייעֶרֶע קִינְדֶער וֶועלְן רֶעדְן מִיט אַייךְ, זֵיי וֶועלְן אַייךְ מְחַזֵּק זַיין; וַוייל וִוי אַזוֹי אַ מֶענְטְשׁ פִירְט זִיךְ מִיט זַיינֶע עֶלְטֶערְן, אַזוֹי וֶועלְן זַיינֶע קִינְדֶער זִיךְ פִירְן מִיט אִים.

לָאזְט אִיר רֶעדְן, לָאזְט אִיר אַרוֹיסְגֶעבְּן אִירֶע וֵוייטָאגְן און נָאכְדֶעם זָאלְט אִיר אִיבֶּערְנֶעמֶען דָאס וָוארְט, אִיר זָאלְט אָנְהֵייבְּן דֶערְצֵיילְן פוּן דִי אֵיינִיקְלֶעךְ, דֶערְצֵיילְט אִיר זִיסֶע זַאכְן פוּן אַייעֶרֶע קִינְדֶער; דָאס וֶועט אִיר מְחַיֶ׳ זַיין. דֶערְצֵיילְט אִיר פוּן אַייעֶר לֶעבְּן, וִוי גְלִיקְלִיךְ אִיר זֶענְט, וִוי שֵׁיין אִיר לֶעבְּט; דָאס וֶועט אִיר גֶעבְּן פְּרִישֶׁע כֹּחוֹת.

פוּן צַייט צוּ צַייט זָאלְט אִיר זִי גֵיין בַּאזוּכְן און אִיר זָאלְט אִיר רוּפְן צוּ אַייךְ אִין שְׁטוּב; וֶועט אִיר זוֹכֶה זַיין צוּ דִי בְּרָכוֹת וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער בֶּענְטְשְׁט.

...

לֵיין אִיבֶּער דֶעם בְּרִיוו מִיט אַ שֵׁיינֶעם טָאן, וֶועסְטוּ זֶען גָאר עֶפֶּעס אַנְדֶערְשׁ

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ב׳ פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ״ו שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאב גֶעשְׁרִיבְּן אַ בְּרִיוו פַאר דַיין וַוייבּ תִּחְיֶ׳, אִין מַיינֶע אוֹיגְן אִיז דָאס זֵייעֶר אַ שֵׁיינֶע בְּרִיוו; אִיךְ הֶער אַז זִי הָאט עֶס אָנְגֶענוּמֶען כְּאִילוּ אִיךְ וִויל עֶנְק אַוֶועקְשְׁטוּפְּן וְכוּ׳ וְכוּ׳.

בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, נֶעם נָאכְאַמָאל דֶעם בְּרִיוו און לֵיין עֶס צוּזַאמֶען מִיט דַיין וַוייבּ מִיט אַ שֵׁיינֶעם טָאן, וֶועסְטוּ זֶען גָאר עֶפֶּעס אַנְדֶערְשׁ, דוּ וֶועסְט זֶען נָאר רַחְמָנוּת.

אִיךְ הָאבּ זֵייעֶר אַסַאךְ מָאל וָואס מֶענְטְשְׁן הָאבְּן טַעֲנוֹת אוֹיף דִי בְּרִיוו, עֶס אִיז שַׁארְפֶע בְּרִיוו וְכוּ׳ וְכוּ׳; אִין אֱמֶת׳ן אִיז דָאס נָאר רַחְמָנוּת, נָאר פַאר דִי טוֹבָה פוּן אַייךְ, מֶען דַארְף דָאס לֵיינֶען מִיט רַחְמָנוּת און גֶעבֶּעט.

די וֶועלְט דֶערְצֵיילְט, אַמָאל אִיז גֶעקוּמֶען אַ אִיד צוּם רָב זִיךְ אָפְּרֶעדְנְדִיג מִיט כַּעַס: "קוּקְט אַ בְּרִיוו וָואס מַיין זוּן שְׁרַייבְּט מִיר פוּן יְשִׁיבָה; אַ חָצוּף מְחוּצָף, דֶער רָב זָאל קוּקְן וָואס עֶר שְׁרַייבְּט", דֶער אִיד לֵיינְט פָאר דֶעם בְּרִיוו מִיט קוֹלֵי קוֹלוֹת: "עֶר שְׁרַייבְּט מִיר מִיט חוּצְפָּה 'טַאטֶע שִׁיק מִיר הוֹיזְן...!' אִיךְ בִּין דַיין מְשָׁרֵת? אִיךְ בִּין דַיין קְנֶעכְט? - טַאטֶע שִׁיק מִיר הוֹיזְן?! אַזוֹי שְׁרַייבְּט מֶען?!" דֶער אִיד הָאט גֶעשׁוּמְט פַאר כַּעַס, "בָּנִים גִּדַּלְתִּי וְהֵם פָּשְׁעוּ בִי!"

דֶער רָב זָאגְט אִים: "בַּארוּאִיגְט אַייךְ, קוּק אַרַיין דִי זִיסֶע וֶוערְטֶער וָואס דַיין זוּן בֶּעט זִיךְ מִיט אַזוֹיפִיל הַכְנָעָה, מִיט אַזוֹיפִיל דֶרֶךְ אֶרֶץ"; דֶער רָב שְׁמֵייכְלְט אוּן זָאגְט דִי וֶוערְטֶער זִיס אוּן וֵוייךְ: "'טַאטֶע שִׁיק מִיר הוֹיזְן', דַיין זוּן בֶּעט זִיךְ אַזוֹי הַכְנָעָה'דִיג, טַאטֶע הָאבּ רַחְמָנוּת אוֹיף מִיר, אִיךְ הָאבּ נִישְׁט קַיין הוֹיזְן, בִּיטֶע שִׁיק מִיר הוֹיזְן"; הָאט דֶער אִיד גֶעזֶען אַז דֶער חִסָּרוֹן אִיז מִצִּדּוֹ.

בַּיי מִיר זֶענְט אִיר זֵייעֶר בַּאלִיבְּט; אִיךְ הָאבּ אַייךְ לִיבּ אוּן אִיךְ שְׁרַייבּ אַייךְ בְּרִיוו מִיט רַחְמָנוּת אוּן גֶעפִיל, אִיר דַארְפְט דָאס לֵיינֶען מִיט הַארְץ אוּן גֶעפִיל - וֶועט אִיר נָאר וֶוערְן מְחוּזָק דֶערְפוּן.

...

נָאר מִיט אַסַאךְ תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת קֶען מֶען בְּלַייבְּן בַּיים צַדִּיק

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ"ז שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרַט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

מֶען דַארְף הָאבְּן אַ זְכִיָּה מְקוּרָב צוּ וֶוערְן צוּם רֶבִּי'ן אוּן אַ בַּאזוּנְדֶערֶע זְכִיָּה צוּ בְּלַייבְּן בַּיים רֶבִּי'ן. עֶס אִיז נִישְׁט גֶענוּג אַז מֶען אִיז מְקוּרָב גֶעוָוארְן, מֶען דַארְף רַחֲמֵי שָׁמַיִם מֶען זָאל זִיךְ קֶענֶען דֶערְהַאלְטְן, וַוייל דֶער סַמֶ"ךְ מֶ"ם הָאט זֵייעֶר פַיינְט דֶעם רֶבִּי'ן וּבִפְרָטִיּוּת הֵיכַל הַקוֹדֶשׁ; וֶוען עֶר זֶעט אַ פְרִישֶׁער

מְקוֹרָב קֶען עֶר דָאס נִישְׁט אַרָאפְּשְׁלִינגֶען, אִין אָנְהֵייבּ בְּרֶענְגְט עֶר מְנִיעוֹת פוּן אִינְדְרוֹיסְן, מֶען הֶערְט לֵיצָנוּת פוּן דֶעם אוּן פוּן יֶענֶעם, נָאכְדֶעם הֵייבְּט זִיךְ אָן אֵייגֶענֶע חֲלִישׁוּת הַדַעַת, עֶר דְרֵיידְט אַרוּם מִיט יֶעדְן אֵיינֶעם, עֶר ווִיל נָאר אֵיין זַאךְ, גֵיי אַוֶועק פוּן רֶבִּי'ן, גֵיי אַוֶועק פוּן מוֹהֲרָא"שׁ.

בֶּעט יֶעדְן טָאג דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן דִי וֶוערְטֶער: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל גֶעדֶענְקֶען וָואס דֶער רֶבִּי הָאט מִיט מִיר גֶעטוּן; אִיךְ זָאל גֶעדֶענְקֶען וֶוער אִיךְ בִּין, אִיךְ זָאל נִישְׁט אָפְּלָאזְן דֶעם רֶבִּי'ן - נִישְׁט אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן נִישְׁט אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט"; נָאר מִיט אַסַאךְ תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת קֶען מֶען בְּלַייבְּן בַּיים צַדִיק.

דֶער וָואס הָאט מְקָרֵב גֶעוֶוען דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי נָתָן זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, רֶבִּי לִיפָּא - אִיז אַמָאל גֶעוֶוען אוּנְטֶערְוֶועגְנְס צוּ אַ יְרִיד, אוֹיפְ'ן וֶועג הָאט עֶר זִיךְ אָפְּגֶעשְׁטֶעלְט בַּיים רֶבִּי'ן, עֶר אִיז גֶעוֶוען שַׁבָּת בַּיים רֶבִּי'ן אוּן מוֹצָאֵי שַׁבָּת בַּיי שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת הָאט עֶר גֶעוַוארְט אַז דֶער רֶבִּי זָאל שׁוֹין עֶנְדִיגְן דִי תּוֹרָה, עֶר הָאט שׁוֹין גֶעוָואלְט פָאהְרְן צוּם יְרִיד פַארְדִינֶען גֶעלְט. דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט אִינְמִיטְן דִי תּוֹרָה: "גֶעלְט אִיז אַזַא שְׁטַארְקֶע אוֹיגְן פַארְבְּלֶענְדֶענִישׁ, עֶס לַאכְט אוּן שְׁמֵייכְלְט צוּם מֶענְטְשׁ אִין דִי יוּנְגֶע יָארְן אוּן בַּיים סוֹף הַרְגְ'עט עֶס אִים"; פוּן דִי פָּאר וֶוערְטֶער הָאט עֶר גֶעהַאט חֲלִישׁוּת הַדַעַת, עֶר הָאט זִיךְ פַארְשֶׁעמְט; עֶר אִיז אַוֶועק גֶעגַאנְגֶען אוּן מֶער נִישְׁט צוּרִיק גֶעקוּמֶען. יָארְן שְׁפֶּעטֶער הָאט אִים רֶבִּי נָתָן בַּאגֶעגְנְט אוּן גֶעפְרֶעגְט: "לִיפָּא, עִמָּנוּ הֱיִיתֶם, בִּיסְט דָאךְ גֶעוֶוען צוּזַאמֶען מִיט מִיר בַּיים רֶבִּי'ן, וואוּ בִּיסְטוּ הַיינְט?!" הָאט עֶר גֶעזָאגְט: "דֶער רֶבִּי הָאט מִיר פַארְשֶׁעמְט!"

נִישְׁט גֶעשְׁטוּיגְן אוּן נִישְׁט גֶעפְלוֹיגְן; דֶער רֶבִּי הָאט אִים דֶען פַארְשֶׁעמְט? דֶער רֶבִּי הָאט אִים גֶעזָאגְט דֶעם אֱמֶת, דֶער רֶבִּי הָאט רַחְמָנוּת גֶעהַאט אוֹיף אִים, עֶר זָאל זוּכְן אַבִּיסְל תַּכְלִית; נָאר וָואס דֶען? דֶער יֵצֶר הָרָע אַרְבֶּעט מִיט אַ מֶענְטְשׁ, עֶר מַאכְט עֶס זָאל זִיךְ אִים דַאכְטְן אַז מֶען פַארְשֶׁעמְט אִים, אַבִּי עֶר זָאל אָפְּלָאזְן דֶעם רֶבִּי'ן.

כַאפּ זִיךְ שְׁטַארְק אָן בַּיים רֶבִּי'ן, חַבֵר זִיךְ נִישְׁט מִיט קַיין לֵצִים; דֶער וָואס מַאכְט לֵיצָנוּת אִיז אַ פַאר'מִיאוּס'טֶער מֶענְטְשׁ. שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ זָאגְט (מִשְׁלֵי

כד, ט): "וְתוֹעֲבַת לְאָדָם לֵץ", לֵיצָנוּת מַאכְט מֶען זָאל וֶוערְן פַּאר'מִיאוּס'ט בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן, לֵיצָנוּת מַאכְט מֶען זָאל וֶוערְן פַּארְעֶקְלְט בַּיי מֶענְטְשְׁן; אַנְטְלוֹיף פוּן לֵצִים - וֶועסְטוּ קֶענֶען נֶעמֶען פוּן רֶבִּי'ן גְרוֹיסֶע מַדְרֵיגוֹת.

זוֹכֶה זַיין צוּ נֶעמֶען פוּן רֶבִּי'ן קֶען מֶען נָאר אוֹיבּ מֶען הָאט תְּמִימוּת; דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן שנד): "עַל שְׁנֵי כִּתּוֹת אֲנָשִׁים יֵשׁ לִי רַחֲמָנוּת גָּדוֹל עֲלֵיהֶם", אוֹיף צְוֵויי גְרוּפֶּעס מֶענְטְשְׁן הָאבּ אִיךְ גְרוֹיס רַחְמָנוּת, "עַל אֵלּוּ אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֵלַי וְאֵינָם מִתְקָרְבִים", אוֹיף דִי מֶענְטְשְׁן וָואס הָאבְּן גֶעקֶענְט מְקוּרָב וֶוערְן צוּ מִיר אוּן זֶענֶען נִישְׁט מְקוּרָב גֶעוָוארְן, "וְעַל אֵלּוּ הַמְּקֹרָבִים אֵלַי וְאֵינָם מְקַיְּמִים אֶת דְּבָרַי", אוּן אוֹיף דִי וָואס זֶענֶען מְקוּרָב צוּ מִיר אוּן פָאלְגְן מִיךְ נִישְׁט; "כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁיִּהְיֶה עֵת, בְּעֵת שֶׁיִּהְיֶה הָאָדָם מֻנָּח עַל הָאָרֶץ עִם רַגְלָיו אֶל הַדֶּלֶת, אָז יִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ הֵיטֵב, וְיִתְחָרֵט מְאֹד מְאֹד עַל שֶׁלֹּא זָכָה לְהִתְקָרֵב אֵלַי, אוֹ שֶׁלֹּא קִיֵּם אֶת דְּבָרַי. כִּי אָז יֵדְעוּ שֶׁאִם הָיוּ מְקֹרָבִים אֵלַי וּמְקַיְּמִים אֶת דְּבָרַי, לֹא הָיָה שׁוּם דַּרְגָּא בָּעוֹלָם שֶׁלֹּא הָיִיתִי מְבִיאָם לְאוֹתָהּ הַמַּדְרֵגָה, אֲבָל לֹא יוֹעִיל אָז", וַוייל עֶס וֶועט קוּמֶען אַ צַייט וֶוען דֶער מֶענְטְשׁ וֶועט לִיגְן מִיט דִי פִּיס צוּם טִיר (דָאס מֵיינְט וֶוען מֶען וֶועט שְׁטַארְבְּן - וָואס דֶעמָאלְט לֵייגְט מֶען אַרָאפּ דֶעם מֶענְטְשׁ אוֹיף דֶער עֶרְד מִיט דִי פִּיס אוֹיסְגֶעדְרֵייט צוּם טִיר), דֶעמָאלְט וֶועט זִיךְ דֶער מֶענְטְשׁ בַּאטְרַאכְטְן וִוי אַזוֹי עֶר זֶעט אוֹיס אוּן עֶר וֶועט חֲרָטָה הָאבְּן: 'פַּארְוָואס הָאבּ אִיךְ נִישְׁט גֶעפָאלְגְט דֶעם רֶבִּי'ן?! וֶוען אִיךְ וָואלְט וֶוען גֶעפָאלְגְט דֶעם רֶבִּי'ן וָואלְט אִיךְ זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּצוּקוּמֶען צוּ דִי גְרֶעסְטֶע מַדְרֵיגוֹת אוֹיף דֶער וֶועלְט', אָבֶּער דֶעמָאלְט וֶועט שׁוֹין זַיין צוּ שְׁפֶּעט.

מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְנְ'ס הִילְף מַאךְ אִיךְ חֲתוּנָה קוּמֶענְדִיגֶע וָואךְ, מִיטְוָואךְ פַּרְשַׁת תְּרוּמָה, מַיין זוּן הָרַב אֶלְחָנָן חַיִּים שְׁלִיטָ"א, דִי חֲתוּנָה וֶועט זַיין אִין יְשִׁיבָה. דֶער חָתָן הָאט זַיינֶע יָארְן אַוֶועק גֶעגֶעבְּן נָאר פַאר תּוֹרָה אוּן יִרְאַת שָׁמַיִם אוּן אַסַאךְ אִידְן מְקַרֵב גֶעוֶוען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, עֶר אִיז עוֹסֵק אִין פַּארְשְׁפְּרֵייטְן דִי סְפָרִים אוּן קוּנְטְרֵסִים; אִיךְ בִּין זִיכֶער אַז דִי זִיבְּן בֶּעטְלֶערְס וֶועלְן קוּמֶען צוּ דִי חֲתוּנָה (עַיֵּין סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג).

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

אוּנְזֶערֶע תַּלְמִידוֹת זָאלְן נִישְׁט דְרֵייוְון בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפָן

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ – יוֹם ג׳ פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ״ז שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן מִשְׁפַּחַת ... שֶׁיִּחְיוּ

אַייעֶר טָאכְטֶער ... תִּחְיֶ׳ שְׁרַייבְּט מִיר אוֹיבּ זִי זָאל יֶעצְט מַאכְן לַייסֶענְס צוּ פִירְן אַ קַאר; זִי שְׁרַייבְּט אַז אִיר ווִילְט זִי זָאל מַאכְן יֶעצְט לַייסֶענְס.

מִיר אִיז אַ גְרוֹיסֶע וואוּנְדֶער אַז אִיר זֶענְט מַסְכִּים דֶערְצוּ, אַ יוּנְג מֵיידְל פוּן זֶעכְצְן יָאר זָאל זִיךְ לֶערְנֶען דְרֵייוְון; אִיךְ בִּין נִישְׁט מַסְכִּים בְּשׁוּם פָּנִים וְאוֹפָן אַז אוּנְזֶערֶע תַּלְמִידוֹת זָאלְן דְרֵייוְון.

אַז אִיר הַאלְט אַנְדֶערְשׁ זָאלְט אִיר זוּכְן פַאר אַייעֶר טָאכְטֶער אַ צְוֵוייטֶע סְקוּל, בַּיי אוּנְז אִין בֵּית פֵיגָא אִיז דָאס נִישְׁט עֶרְלוֹיבְּט.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

יֶעצְט עֶנְדִיגְן דֶעם בִּנְיָן אִין אוּמַאן

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ – יוֹם ג׳ פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ״ז שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר, קִרְיַת בְּרֶסְלֶב

אִיךְ הָאבּ זִיךְ מִתְבּוֹדֵד גֶעוֶוען, לְמַעֲשֶׂה ווִיל אִיךְ יָא עֶנְדִיגְן יֶעצְט דֶעם בִּנְיָן אִין אוּמַאן.

פַארְבִּינְד זִיךְ מִיט ..., מַאךְ מִיט אִים דִי פְּלֶענֶער צוּ עֶנְדִיגְן בֵּיידֶע שְׁטָאקְן, דִי טְרֶעפּ אוּן דִי עֶלֶעוֶועיטָאר, אַלֶעס, הַכֹּל בַּכֹּל; מִיטְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְנְס הִילְף וֶועל אִיךְ שַׁאפְן דִי גֶעלְט דָאס צוּ קֶענֶען עֶנְדִיגְן.

בְּרֶענְג אַהֵיים יֶעדֶע וָואךְ דִי קוּנְטְרֵס עֲצָתוֹ אֱמוּנָה; דָאס זָאל זַיין דִי נַייעֶס פוּנֶעם שַׁבָּת. בַּיי דִי סְעוּדוֹת זָאלְסְטוּ שְׁמוּעֶסְן מִיט דַיין וַוייבּ אוּן קִינְדֶער פוּן דִי בְּרִיוו; דֶערְצֵייל זֵיי דִי פְּרַאגֶעס אוּן דִי עֶנְטְפֶערְס כְּדֵי עֶס זָאל זַיין בַּיי זֵיי

אַיינְגֶעקְרִיצְט פוּן יוּנְגְוַויְיז אָן דִי שֵׂכֶל פוּן רֶבִּי'ן, אַזוֹי וֶועלְן זֵיי וִויסְן וִוי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן.

שַׁבָּת לֵיינְט זִיךְ דִי בְּרִיוו גָאר אַנְדֶערְשׁ, שַׁבָּת גֵייט עֶס אַרַיין שְׁטֶערְקֶער וִוי אַ גַאנְצֶע וָואךְ.

...

דִי עֲצָתוֹ אֱמוּנָה אוֹיף עֶנְגְלִישׁ אִיז הֶערְלִיךְ שֵׁיין

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ"ז שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן **מָרַת ... תְּחְיֶ'**

אִיךְ הָאבּ גֶעזֶעעֶן דִי בְּרִיוו וָואס אִיר זֶענְט מְתַרְגֵּם, עֲצָתוֹ אֱמוּנָה אוֹיף עֶנְגְלִישׁ; עֶס אִיז הֶערְלִיךְ שֵׁיין, עֶס צִיט צוּ לֵיינֶען אֵיין בְּרִיוו נָאכְן צְוֵוייטְן.

שְׂכָרֵךְ הַרְבֵּה מְאֹד, אַייעֶר שְׂכַר אִיז זֵייעֶר גְרוֹיס.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל אַייךְ שֶׁענְקֶען כֹּחוֹת הַנֶּפֶשׁ, אִיר זָאלְט קֶענֶען מַמְשִׁיךְ זַיין אַייעֶר גַאנְץ לֶעבְּן מִיט דִי הֵיילִיגֶע אַרְבֶּעט.

...

דֶער גִּלְיוֹן פוּן שְׁטֶעטְל לֶעבְּט אוֹיף דֶעם שַׁבָּת טִישׁ

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג' פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ"ז שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן **לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר**

דֶער גִּלְיוֹן פוּן שְׁטֶעטְל אִיז זֵייעֶר שֵׁיין, אִיךְ הָאבּ זֵייעֶר לִיבּ צוּ לֵיינֶען מַעֲשִׂיּוֹת פוּן תְּפִלָּה; יֶעדֶע וָואךְ וֶוערְט עֶס שֶׁענֶער אוּן שֶׁענֶער.

אוֹיךְ דִי חִידוֹת פַאר קִינְדֶער אִיז זֵייעֶר שֵׁיין, אֵיינֶער פוּן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ זָאגְט מִיר אַז זַייט דֶער בְּלֶעטְל פוּן שְׁטֶעטְל הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן דִי חִידוֹת הָאט זַיין שַׁבָּת טִישׁ בַּאקוּמֶען אַן אַנְדֶערֶע פָּנִים. עֶר הֵייבְּט אָן אִין שׁוּל, עֶר וַוייזְט פַאר דִי קִינְדֶער דִי חִידוֹת, דִי קִינְדֶער וֶוערְן זֵייעֶר נֵייגֶערִיג, אָבֶּער עֶר זָאגְט עֶרְשְׁט דִי עֶנְטְפֶערְס בַּיי דִי סְעוּדָה. אַלֶע הֶערְן אוֹיס, אַלֶע פְּרוּבִּירְן צוּ זָאגְן

עֶנְטְפֶערְס; צום בֵּיישְׁפִּיל, פָּארִיגֶע וָואךְ אִיז גֶעוֶוען אַ חִידָה ׳וָואס הָאט רֶבִּי נָתָן גֶעטוּן בִּשְׁעַת מֶען הָאט אִים גֶעבִּינְדְן מִיט קֵייטְן?׳ אֵיין קִינְד זָאגְט: ״עֶר הָאט גֶעזָאגְט גַּם זוּ לְטוֹבָה״, אֵיינֶער זָאגְט: ״עֶר הָאט גֶעזָאגְט אַלֶעס אִיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער״; וֶוען אַלֶע עֶנְדִיגְן זָאגְן דִי עֶנְטְפֶערְס קוּמְט דֶער טַאטֶע מִיט זַיין עֶנְטְפֶער.

עֶר טוּט דָאס אוֹיךְ מִיט עֲצָתוֹ אֱמוּנָה; עֶר פְרֶעגְט אַ שְׁאֵלָה בַּיי דִי סְעוּדָה אוּן יֶעדֶע קִינְד פְּרוּבִּירְט צוּ עֶנְטְפֶערְן, עֶר דֶערְצֵיילְט מִיר אַז פָּארִיגֶע וָואךְ הָאט עֶר גֶעפְרֶעגְט דִי שְׁאֵלָה וָואס אַ אִינְגֶערְמַאן פְרֶעגְט ׳וָואס קֶען אִיךְ טוּן אַז מַיין וַוייבּ הָאט אַ טְרֵיפָה׳נֶעם טֶעלֶעפָאן?׳ אֵיין קִינְד זָאגְט עֶר זָאל זִיךְ גֶטְ׳ן אוּן חֲתוּנָה הָאבְּן מִיט אַ צְוֵוייטְן; וֶוען אַלֶע עֶנְדִיגְן זָאגְט עֶר: ״יֶעצְט וֶועט מֶען הֶערְן וָואס דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה זָאגְט, דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה זָאגְט עֶר זָאל זִיךְ חַס וְשָׁלוֹם גֶטְ׳ן, גֶטְ׳ן אִיז נִישְׁט דִי עֵצָה״.

מִיט קִינְדֶער דַארְף מֶען הָאבְּן גְרוֹיס חָכְמָה ווִי אַזוֹי זִיךְ צוּ פִירְן זֵיי זָאלְן אוֹיסְהֶערְן אוּן מִיטְהַאלְטְן.

...

אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף דִי בָּחוּרִים נִישְׁט צוּ גֵיין אִין רֶעסְטוּרַאנְט בַּיינַאכְט

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ - יוֹם ג׳ פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ״ז שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן מָרַת ... תִּחְיֶ׳

אִיךְ ווִיל אַייךְ אוֹיפְמֶערְקְזַאם מַאכְן, אִיךְ הֶער אַז אַייעֶר בָּחוּר זִיצְט אַסַאךְ אִין רֶעסְטוּרַאנְט בַּיינַאכְט, עֶר קוֹיפְט זִיךְ טֵייעֶרֶע סְעוּדוֹת.

אִיךְ וֵוייס נִישְׁט וואוּ דִי בָּחוּרִים פַארְבְּרֶענְגֶען דִי נֶעכְט; וֶוען יְשִׁיבָה עֶנְדִיגְט זִיךְ גֵייעֶן דִי בָּחוּרִים אַהֵיים, פוּן דֶעמָאלְט דַארְפְן דִי עֶלְטֶערְן ווִיסְן וָואס זֵייעֶר סֵדֶר הַלַּיְלָה אִיז.

מֵילָא בָּחוּרִים וָואס קוּמֶען פוּן צֶערִיסֶענֶע שְׁטוּבֶּער, צֶעטֵיילְטֶע עֶלְטֶערְן - זֵיי הָאבְּן נִישְׁט וואוּ צוּ עֶסְן, אָבֶּער אַייעֶר זוּן הָאט עֶלְטֶערְן, עֶר הָאט אַ

שְׁטוּב - אִיז פַּארְוָואס זָאל עֶר גֵיין מַאכְן סְעוּדוֹת נַאכְט נָאךְ נַאכְט אִין רֶעסְטוּרַאנְט? עֶס אִיז נִישְׁט גֶעזוּנְט, נִישְׁט בְּרוּחָנִיּוּת אוּן אוֹיךְ נִישְׁט בְּגַשְׁמִיוּת; דָאס אַרוֹיסְגֵיין עֶסְן אִיז אַ זַאךְ וָואס וֶוערְט אַ גֶעווֹאוֹינְהֵייט, עֶר וֶועט דָאס אַדָאפְּטִירְן אוֹיף נָאךְ זַיין חֲתוּנָה, עֶר וֶועט אַלְץ וֶועלְן אַרוֹיסְגֵיין מִיט חֲבֵרִים, הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵינוּ.

אִיךְ הָאף אִיר וֶועט אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף אַייעֶרֶע בָּחוּרִים זֵיי זָאלְן אוֹיסְוַואקְסְן בִּקְדוּשָּׁה וּבְטָהֳרָה, זֵיי זָאלְן נִישְׁט הָאבְּן צוּטוּן מִיט לֵצִים, זֵיי זָאלְן הָאבְּן שְׁמִירַת עֵינַיִם.

אִיךְ דַאנְק דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן וָואס הָאט מִיר גֶעגֶעבְּן אַזֶעלְכֶע טֵייעֶרֶע עֶלְטֶערְן, וָואס הָאבְּן גֶעהִיטְן אוֹיף מִיר בִּיז מַיין חֲתוּנָה; זֵיי הָאבְּן זִיכֶער גֶעמַאכְט אִיךְ זָאל אַלֶעס הָאבְּן אִין שְׁטוּב, אִיךְ זָאל נִישְׁט גֵיין אִין קַיין רֶעסְטוּרַאנְט עֶסְן, אֲפִילוּ אִין גְרָאסֶערִי הָאט מִיר מַיין מַאמֶע נִישְׁט גֶעשִׁיקְט; זִי הָאט אַלְץ גֶעשִׁיקְט דִי טֶעכְטֶער, אַז אִירֶע זוּן זָאלְן זַיין אָפְּגֶעהִיטְן.

...

זִיךְ פְרֵייעֶן מִיט דִי אֵייגֶענֶע לֶעבְּן

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד' פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ"ח שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד טֵייעֶרֶע אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ פוּן ... ה' עֲלֵיהֶם יִחְיוּ

מֶען דַארְף הָאבְּן זֵייעֶר אַסַאךְ סַבְלָנוּת אוֹיף דֶער וֶועלְט; עֶס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף יֶעדְן אֵיינְצִיגְסְטְן מֶענְטְשׁ שְׁוֶוערֶע בִּיטֶערֶע נִסְיוֹנוֹת.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב', סִימָן קיט): "אֶפְשָׁר יֵשׁ גַּם עוֹלָם הַזֶּה גַּם כֵּן בְּאֵיזֶה עוֹלָם", אֶפְשָׁר אִיז דָא אוֹיבְן אִין הִימְל אַ וֶועלְט וָואס הֵייסְט 'עוֹלָם הַזֶּה', "כִּי בְּכָאן נִרְאֶה שֶׁהוּא הַגֵּיהִנּוֹם, כִּי כֻּלָּם מְלֵאִים יִסּוּרִים גְּדוֹלִים תָּמִיד", וַוייל דָא אִיז נִישְׁטָא קַיין עוֹלָם הַזֶּה, דָא אִיז דֶער גֵיהִנּוֹם אַלֵיינְס, יֶעדְער הָאט זַיינֶע יִסּוּרִים. נָאךְ זָאגְט דֶער רֶבִּי (שָׁם) יֶעדֶער אֵיינֶער לַיידְט יִסּוּרִים, עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין אֵיין מֶענְטְשׁ וָואס זָאל נִישְׁט הָאבְּן קַיין יִסּוּרִים

וְכוּ׳, אֲפִילוּ דִי גְרוֹיסֶע עֲשִׁירִים זֶענֶען אוֹיךְ פוּל מִיט יְסוּרִים, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט (אִיּוֹב ה, ז): ״אָדָם לְעָמָל יוּלָּד קְצַר יָמִים וּשְׂבַע רֹגֶז״, אַ מֶענְטְשׁ אִיז בַּאשַׁאפְן גֶעוָוארְן זִיךְ צוּ מוּטְשֶׁען, אַ מֶענְטְשׁ לֶעבְּט וֶוייניג אוּן דָאס גַאנְצֶע לֶעבְּן אִיז פוּל מִיט וֵוייטָאג; אוּן שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ זָאגְט (קֹהֶלֶת ב, כג): ״גַּם כָּל יָמָיו כַּעַס וּמַכְאוֹבוֹת״, דָאס גַאנְצֶע לֶעבְּן אִיז פוּל מִיט כַּעַס אוּן וֵוייטָאג; עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין שׁוּם עֵצָה וואוּ צוּ אַנְטְלוֹיפְן נָאר צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן צוּ דִי תּוֹרָה.

דֶערְפַאר אִיז אַ שָׁאד מְקַנֵּא צוּ זַיין אַ צְוֵוייטְן; יֶעדֶער אֵיינֶער הָאט זַיינֶע שְׁוֶועריקֵייטְן. מֶען דַארְף קוּקְן אוֹיף זִיךְ, מֶען דַארְף זִיךְ פְרֵייעֶן מִיט דִי אֵייגֶענֶע לֶעבְּן.

דִי אַלֶע וָואס לֶעבְּן פַאר אַנְדֶערֶע, זֵיי זֶענֶען מְקַנֵּא אַנְדֶערֶע - דִי עֶסְן זִיךְ אוֹיף לֶעבֶּעדִיגֶערְהֵייט. חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (שַׁבָּת קנב:): ״כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ קִנְאָה - עַצְמוֹתָיו מַרְקִיבִין״, וֶוער עֶס אִיז מְקַנֵּא אַ צְוֵוייטְן וֶוערְן זַיינֶע בֵּיינֶער פַארְפוֹילְט; בִּפְשְׁטוּת גֵייט עֶס אַרוֹיף וֶוען מֶען שְׁטַארְבְּט, אַ מֶענְטְשׁ וָואס הָאט קֵיינֶעם נִישְׁט מְקַנֵּא גֶעוֶוען וֶועט זַיין גוּף נִישְׁט פַארְפוֹילְט וֶוערְן אִין קֶבֶר, אָבֶּער מוֹהַרְנַ״ת זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה זָאגְט אַז דָאס מֵיינְט מֶען לֶעבֶּעדִיגֶע מֶענְטְשְׁן, דֶער וָואס הָאט קִנְאָה, וֶוערְן אִים זַיינֶע בֵּיינֶער פַארְפוֹילְט בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ; בְּמֶשֶׁךְ זַיין גַאנְצֶע לֶעבְּן עֶסְט עֶר זִיךְ אוֹיף, עֶר טְרַאכְט שְׁטֶענְדִיג: ׳פַארְוָואס הָאבּ אִיךְ נִישְׁט אַזַא לֶעבְּן וִוי יֶענֶעם? פַארְוָואס הָאבּ אִיךְ נִישְׁט אַזַא וַוייבּ וִוי יֶענֶער? פַארְוָואס הָאבּ אִיךְ נִישְׁט אַזַא הוֹיז וִוי יֶענֶער? אַ קַאר וִוי יֶענֶער?׳ בֶּאֱמֶת דַארְף אָבֶּער אַ מֶענְטְשׁ וִויסְן ׳אוֹיבּ דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט מִיר גֶעגֶעבְּן דִי סָארְט לֶעבְּן; דִי וַוייבּ, דִי קִינְדֶער אוּן דִי דִירָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, אִיז דָאס גוּט פַאר מִיר; דָאס אִיז דָאס בֶּעסְטֶע פַאר מִיר, בֶּעסֶער קֶען נִישְׁט זַיין׳.

הַלְוַואי זָאלְן מִיר אָנְהֵייבְּן לֶעבְּן דֶער לֶעבְּן פוּנֶעם תָּם. דֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז דֶערְצֵיילְט דִי מַעֲשֶׂה פוּן דֶער חָכָם אוּן תָּם (סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ט), וִוי דֶער תָּם הָאט גֶעהַאט אַ גוּט לֶעבְּן אוּן אִיז שְׁטֶענְדִיג גֶעוֶוען פְרֵיילִיךְ; עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ שׁוּסְטֶער, עֶר פְלֶעגְט אַרְבֶּעטְן זֵייעֶר שְׁוֶוער צוּ פַאבְּרִיצִירְן שִׁיךְ, וֶוען

עֶר הָאט שׁוֹין גֶעעֶנְדִיגְט מַאכְן דֶעם שִׁיךְ הָאט עֶס גֶעהַאט יֶענְץ פָּנִים, עֶס הָאט גֶעהַאט דְרֵיי עֶקְן, אָבֶער עֶר פְלֶעגְט אָנְכַאפְּן דֶעם שִׁיךְ אוּן זִיךְ מְחַיֶ׳ זַיין דֶערְמִיט, עֶר פְלֶעגְט זָאגְן: "וָואס פַאר אַ שֵׁיינְקֵייט, וָואס פַאר אַ וואוֹילְקֵייט דָאס שִׁיכֶעלֶע אִיז, וָואס פַאר אַ זִיסְקֵייט דָאס שִׁיכֶעלֶע אִיז, וָואס פַאר אַ הָאנִיג׳דִיג, וָואס פַאר אַ צוּקֶער׳דִיג שִׁיכֶעלֶע דָאס אִיז"; אָבֶער זַיין וַוייבּ הָאט זִיךְ זֵייעֶר גֶעוואוּנְדֶערְט, זִי הָאט אִים גֶעפְרֶעגְט: "אַז עֶס אִיז יָא אַזוֹי, פַארְוָואס אַנְדֶערֶע שׁוּסְטֶערְס נֶעמֶען דְרֵיי גִילְדְן פַאר אַ פָּאר שִׁיךְ אוּן דוּ נֶעמְסְט נָאר אַ הַאלְבְּן טָאלֶער?" הָאט אִיר דֶער תָּם גֶעעֶנְטְפֶערְט: "וָואס הָאט דָאס צוּ טוּן מִיט מִיר? דָאס אִיז יֶענֶעמְס מַעֲשֶׂה אוּן דָאס אִיז מַיין מַעֲשֶׂה, אוּן וַוייטֶער פַארְוָואס דַארְפְן מִיר שְׁמוּעֶסְן פוּן אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן? לָאמִיר מַאכְן אַ חֶשְׁבּוֹן וִויפִיל אִיךְ פַארְדִין פוּן דֶעם שִׁיךְ", עֶר פְלֶעגְט צַאמְרֶעכֶענֶען וִויפִיל עֶר הָאט אוֹיסְגֶעגֶעבְן פַאר דִי סְחוֹרָה אוּן וִויפִיל עֶס אִיז אִים אַרַיינְגֶעקוּמֶען רֶיוַח אוּן עֶר הָאט גֶעזֶען אַז עֶר הָאט מַרְוִיחַ גֶעוֶוען צֶען גְרָאשְׁן, הָאט עֶר גֶעזָאגְט פַאר זַיין וַוייבּ: "וָואס זָאל מִיר בַּאדֶערְן אַז אִיךְ הָאבּ פַארְדִינְט עֶפֶּעס רֶיוַח מִיַּד לְיַד?"

אִין דִי מַעֲשֶׂה לִיגְט דֶער סוֹד וִוי אַזוֹי מֶען קֶען הָאבְּן אַ חַיִּים טוֹבִים אוֹיף דֶער וֶועלְט; אַ מֶענְטְשׁ הָאט נִישְׁט וָואס צוּ קוּקְן אוֹיף אַ צְוֵוייטְן, אַז מֶען קוּקְט אוֹיף אַ צְוֵוייטְן הָאט מֶען נִישְׁט קַיין לֶעבְּן, אֵיינֶער וָואס אִיז מְקַנֵּא אַ צְוֵוייטְן עֶסְט זִיךְ אוֹיף לֶעבֶּעדִיגֶערְהֵייט. מֶען דַארְף גֶעדֶענְקֶען דִי פָּאר וֶוערְטֶער: "וָואס הָאט דָאס צוּ טוּן מִיט מִיר? דָאס אִיז יֶענֶעמְס מַעֲשֶׂה אוּן דָאס אִיז מַיין מַעֲשֶׂה, אוּן וַוייטֶער פַארְוָואס דַארְפְן מִיר שְׁמוּעֶסְן פוּן אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן?"

טֵייעֶרֶע חֲבֵרִים, טַייעֶרֶע תַּלְמִידִים; לָאמִיר גֶעדֶענְקֶען וָואס דֶער רֶבִּי וִויל פוּן אוּנְז, לָאמִיר בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן מִיר זָאלְן פָאלְגְן דֶעם רֶבִּי׳ן. בַּיים רֶבִּי׳ן אִיז גֶעוֶוען טָהֳרַת הַמַּחְשָׁבָה דֶער עִיקָּר, מֶען זָאל הָאבְּן אַ רֵיינֶעם גֶעדַאנְק, דֶערְפַאר הָאט דֶער רֶבִּי זֵייעֶר אַסַאךְ גֶערֶעדְט פוּן שָׁלוֹם בַּיִת, מֶען זָאל זַיין בְּשָׁלוֹם מִיט דִי וַוייבּ; נָאר אַזוֹי קֶען מֶען הָאבְּן אַ רֵיינֶעם מֹחַ.

אַמָאל אִיז דֶער רֶבִּי גֶעזֶעצְן בַּיים טִישׁ מִיט דִי תַּלְמִידִים אוּן אֵיינֶער פוּן

דִי אָנְוועזֶנְדֶע הָאט נִישְׁט גֶעהַאט קַיין שָׁלוֹם בַּיִת, עֶר הָאט זִיךְ גֶעקְרִיגְט מִיט זַיין וַוייבּ, אִינְמִיטְן הָאט זִיךְ דֶער רֶבִּי אָנְגֶערוּפְן: "וִוי וַואגְט זִיךְ צוּ קוּמֶען צוּ מַיין טִישׁ אֵיינֶער וָואס הָאט נִישְׁט קַיין רֵיינֶע מַחְשָׁבוֹת?!" אוּן דֶער רֶבִּי הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט, עֶר אִיז אַרַיין אִין זַיין צִימֶער אוּן מֶער נִישְׁט גֶעוָואלְט זִיצְן בַּיים טִישׁ. וֶוען דֶער אִינְגֶערְמַאן - אוֹיף וֶועם דֶער רֶבִּי הָאט זִיךְ בַּאצוֹיגְן - הָאט גֶעזֶען וִוי דֶער רֶבִּי גֵייט אַרַיין אִין צִימֶער הָאט עֶר זִיךְ אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט, עֶר אִיז צוּגֶעגַאנְגֶען צוּם רֶבִּינְ'ס צִימֶער אוּן אָנְגֶעהוֹיבְּן זֵייעֶר צוּ וֵויינֶען, עֶר הָאט זִיךְ אַיינְגֶעבֶּעטְן בַּיים רֶבִּי'ן אַז דָאס גֵייט מֶער נִישְׁט פַּאסִירְן, בִּיז דֶער רֶבִּי אִיז צוּרִיק אַרוֹיסְגֶעקוּמֶען אוּן וַוייטֶער מַמְשִׁיךְ גֶעוֶוען מִיטְ'ן זָאגְן תּוֹרָה; זֶעט מֶען וִוי שְׁטַארְק דֶער רֶבִּי הָאט גֶעוָואלְט מֶען זָאל הָאבְּן שָׁלוֹם בַּיִת.

אִיךְ שְׁרַייבּ דֶעם בְּרִיוו בִּכְלָלִיּוּת פַאר דִי גַאנְצֶע חַבּוּרָה אָבֶּער דִי כַּוָונָה אִיז פַאר יֶעדְן אֵיינֶעם בִּפְרָטִיּוּת. אִיךְ בֶּעט יֶעדְן פוּן אַייךְ בַּאזוּנְדֶער, הֶער זִיךְ אוֹיף קְרִיגְן אִין שְׁטוּבּ מִיט דַיין וַוייבּ; פַארְוָואס זָאלְסְטוּ זִיצְן אִין אַ גֵיהִנּוֹם? טָאג אוּן נַאכְט אִיז מֶען פַארְנוּמֶען מִיט טַעֲנוֹת אֵיינֶער אוֹיפְ'ן צְוֵוייטְן, בֶּעט אִיךְ דִיר, גֵיי אַרוֹיס פוּן גֵיהִנּוֹם, הֶער זִיךְ אוֹיף צוּ קְרִיגְן, לֶעשׁ אוֹיס דִי פַייעֶר, זוּךְ נִישְׁט צוּ זַיין גֶערֶעכְט; מֶען וֶוערְט נִישְׁט מֶער פְרֵיילִיךְ אוּן מֶער צוּפְרִידְן וֶוען מֶען אִיז גֶערֶעכְט, לָאז אִיר זַיין גֶערֶעכְט, גֶעבּ אִיר נָאךְ, בֶּעט אִיר אִיבֶּער, בְּלַייבּ מִיט אִיר אִין שְׁטוּבּ אַנְשְׁטָאט גֵיין מִיט חֲבֵרִים.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

שֵׁיין צוּ זֶען וִוי דוּ הָאסְט גֶעמַאכְט אַ בֵּית הַדְּפוּס בַּיי דִיר אִין שְׁטוּבּ

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ - יוֹם ד' פָּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ"ח שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דִי בִּילְדֶער פוּנֶעם נֵייעֶם מַאשִׁין.

אִיךְ בִּין זֵייעֶר אִיבֶּערְגֶענוּמֶען פוּנֶעם גֶעדַאנְק אַז דוּ הָאסְט אַרַיינְגֶענוּמֶען בַּיי דִיר אִין שְׁטוּבּ אַ מַאשִׁין צוּ דְרוּקְן דִי סְפָרִים, קוּנְטְרֵסִים אוּן גִּלְיוֹנוֹת.

עֶס אִיז שֵׁיין צוּ זֶען אַ בִּילְד וואוּ אִינֶעם דֵיינוּנְג רוּם נֶעבְּן דֶעם שַׁבָּת טִישׁ, נֶעבְּן דִי שֵׁיינֶע מֶעבְּל - שְׁטֵייט אַ גְרוֹיסֶע דְרוּקֶער; עֶס אִיז אַ נֵייעֶר דֶערְהֶער, בַּיי אוּנְז הָאט דָאס נָאךְ קֵיינֶער נִישְׁט גֶעטוּן.

אִיךְ הָאבּ גֶעוויזְן דִי בִּילְדֶער פַּאר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ אִין אַמֶערִיקֶע, אַלֶע זֶענֶען אַרוֹיס פוּן הִתְפַּעֲלוּת צוּ זֶען דִי שְׁטַארְקֶע בְּרֶען אוּן חַיוּת וָואס אִיז דָא אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בַּיי דִי מֵפִיצִים.

אַ גְרוֹיסְן יְיַשֵׁר כֹּחַ קוּמְט פַּאר דַיין וַוייבּ תִּחְיֶ׳ אַז זִי אִיז מַסְכִּים דִי מַאשִׁין זָאל לִיגְן אִין שְׁטוּבּ.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

מֶען בַּאקוּמְט פְרִישֶׁע כֹּחוֹת וֶוען מֶען הֶערְט רֶעדְן פוּן רֶבִּי'ן

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ד׳ פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ"ח שְׁבַט, שְׁנַת תשפ"א לִפְרָט קָטָן

מָרַת ... תִּחְיֶ׳

הַיינְט נַאכְט אִיז דָא אַ פְרוֹיעֶן צַאמְקוּם; אִיךְ בֶּעט אַייךְ זֵייעֶר, קוּמְט הֶערְן אַבִּיסְל חִיזוּק פַארְ'ן לֶעבְּן. עֶס אִיז אַ שָׁאד אַז אִיר קוּמְט נִישְׁט, אִיר וֵוייסְט נִישְׁט וָואס אִיר פַארְפַּאסְט; מֶען בַּאקוּמְט פְרִישֶׁע כֹּחוֹת וֶוען מֶען הֶערְט רֶעדְן פוּן רֶבִּי'ן, מֶען גֵייט אַרוֹיס פוּן דִי קַטְנוּת הַדַעַת.

וֶוען עֶס קוּמְט פַארְנַאכְטְס אִיז יֶעדֶע אִידִישֶׁע מַאמֶע אוֹיסְגֶעשֶׁעפְּט; מֶען שְׁפִּירְט וִוי מֶען פַאלְט פוּן דִי כֹּחוֹת, מֶען פַארְלִירְט דִי חֵשֶׁק צוּ קוּמֶען, אָבֶּער נָאכְן קוּמֶען, נָאכְן הֶערְן אַ שִׁיעוּר - טְרַאכְט מֶען 'נָאךְ גוּט אִיךְ בִּין יָא גֶעקוּמֶען הֶערְן דִי חִיזוּק, דִי לוּפְט צוּם אָטֶעמֶען'.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

...

מֶען דַארְף זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן וואוּ מֶען גֵייט עֶסְן

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ה׳ פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ״ט שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד הַבָּחוּר ... נֵרוֹ יָאִיר, תַּלְמִיד יְשִׁיבַת תִּפְאֶרֶת הַתּוֹרָה

גֶעבּ אַכְטוּנְג וואוּ דוּ עֶסְט אוּן וָואס דוּ עֶסְט; בִּפְרַט פְלֵיישִׁיגְס דַארְף מֶען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן פוּן וָואס פַאר אַ הֶכְשֵׁר מֶען עֶסְט, וֶוער זֶענֶען דִי שׁוֹחֲטִים אוּן בּוֹדְקִים; מַאךְ זִיךְ אַ גֶּדֶר צוּ עֶסְן נָאר גוּטֶע הֶכְשֵׁרִים.

בִּכְלַל וִויל אִיךְ דִיר לֶערְנֶען, עֶס אִיז נִישְׁט גוּט אַז דוּ עֶסְט אִין רֶעסְטוּרַאנְט; קוֹדֶם כָּל אַלְס הֶכְשֵׁר, אַז עֶס שְׁטֵייט אִידִישֶׁע אוֹתִיּוֹת אוֹיפְ׳ן טִיר מֵיינְט נָאכְנִישְׁט אַז עֶס אִיז בְּתַכְלִית הַהִדּוּר, אֲפִילוּ עֶס אַרְבֶּעט דָארְט אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ מֵיינְט עֶס גָארְנִישְׁט. צְוֵוייטְנְס, עֶס וֶוערְט אַ גֶעוואוֹינְהֵייט; עֶס וֶועט דִיר אָפְּקָאסְטְן שְׁוֶוערֶע גֶעלְטֶער. בַּאלְד הָאסְטוּ חֲתוּנָה, דוּ וֶועסְט נִישְׁט זַיין צוּפְרִידְן צוּ זִיצְן אִין שְׁטוּבּ מִיט דִי וַוייבּ, דַיין גֶעוואוֹינְהֵייט פוּן גֵיין עֶסְן אִינְדְרוֹיסְן וֶועט דִיר אַהִינְצִיעֶן, עֶס וֶועט דִיר אַרַיינְשְׁלֶעפְּן אִין חוֹבוֹת אוּן אִין אַסַאךְ אַנְדֶערֶע פְּרָאבְּלֶעמֶען.

עֶנְדֶערְשׁ זָאלְסְטוּ עֶסְן סִירִיעֶל מִיט מִילְךְ אִין שְׁטוּבּ, וִוי אֵיידֶער גֵיין זוּכְן גְלִיקְן אִינְדְרוֹיסְן.

...

וִוי אַזוֹי אוֹיסְצוּנוּצְן דֶעם יוֹם הַחֻפָּה

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרֵךְ - יוֹם ה׳ פַּרְשַׁת מִשְׁפָּטִים, כ״ט שְׁבַט, שְׁנַת תשפ״א לִפְרָט קָטָן

חָשׁוּבְ׳עֶ כַּלָּה ... תִּחְיֶ׳, תַּלְמִידָה בֵּית פֵיגָא בְּרֶסְלֶב

אַלֶע כַּלּוֹת פְרֶעגְן דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ, ׳אוֹיף וָואס דַארְף מֶען דֶער עִיקָר בֶּעטְן בְּיוֹם הַחֻפָּה?׳ אַסַאךְ כַּלּוֹת גֵייעֶן אַרַיין אִין אַ לַחַץ פוּן ״אוֹיסְנוּצְן דֶעם יוֹם

הַחֻפָּה", מֶען שְׁפִּירְט שְׁלֶעכְט טֶעג און וָואכְן פַאר דִי חֲתוּנָה אַז "אֶפְשָׁר וֶועל אִיךְ נִישְׁט 'אוֹיסְנוּצְן מַיין יוֹם הַחֻפָּה'", "וָואס קֶען אִיךְ טוּן 'אוֹיסְצוּנוּצְן מַיין יוֹם הַחֻפָּה'"?

אֱמֶת טַאקֶע, דִי יוֹם הַחֻפָּה אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶע טָאג, מֶען קֶען אִין דֶעם טָאג אַלֶעס פַארֶעכְטְן, אָבֶער אוֹיב קוּמְט אַרַיין לְחָצִים און פְּחָדִים, דַארְף מֶען וִויסְן אַז דָאס הָאט גָארְנִישְׁט צוּטוּן מִיט עֲבוֹדַת הַשֵּׁם. אוֹיב אִיז מֶען רוּאִיג און פְרֵיילִיךְ, דֶעמָאלְט אִיז מֶען נָאנְט צוּם אֵייבֶערְשְׁטְן, פְּחָדִים פוּן "אוֹיסְנוּצְן דִי צַייט" הָאט נִישְׁט מִיט עֲבוֹדַת הַשֵּׁם.

וֶוען עֶס קוּמְט אַרַיין אִין מַחֲשָׁבָה 'וָואס דַארְף אִיךְ טוּן?' זָאלְט אִיר גֶעדֶענְקֶען וָואס צוּ טוּן; מֶען דַארְף אֵיין זַאךְ טוּן, זָאגְן: "יְיַשֵּׁר כֹּחַ אֵייבֶערְשְׁטֶער"; דַאנְקֶען און לוֹיבְן דֶעם אֵייבֶערְשְׁטְן.

אִינֶעם יוֹם הַחֻפָּה זָאלְט אִיר דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶערְשְׁטְן אַז אִיר הַאלְט שׁוֹין דָא, אִיר שְׁטֵייט שׁוֹין אִינֶעם טָאג פוּן אַייעֶר חוּפָּה.

אִיר הָאט מִיר גֶעבֶעטְן אַ תְּפִלָּה וָואס צוּ בֶּעטְן בְּיוֹם הַחֻפָּה:

"רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ דַאנְק דִיר זֵייעֶר; דוּ בִּיסְט אַזוֹי גוּט צוּ מִיר, דוּ גֶעבְּסְט מִיר אַלֶעס, אִיךְ דַאנְק דִיר אַז אִיךְ בִּין זוֹכֶה חֲתוּנָה צוּ הָאבְן.

הֶעלְף מִיר רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אַז מַיין גַאנְץ לֶעבְן זָאל אִיךְ הָאבְן אֱמוּנָה; אִיךְ, מַיין מַאן, מַיינֶע קִינְדֶער און אֵיינִיקְלֶעךְ זָאלְן הָאבְן אַ שְׁטַארְקֶע, רֵיינֶע און קְלָארֶע אֱמוּנָה אִין דִיר; אִיךְ מִיט מַיין מִשְׁפָּחָה זָאלְן זַיין צוּגֶעבִּינְדְן צוּ הֵיילִיגֶע צַדִּיקִים, צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן.

הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער, הֶעלְף אַלֶע אִידְן זָאלְן זַיין גֶעזוּנְט, אַלֶע זָאלְן הָאבְן שֶׁפַע, פַּרְנָסָה בְּרֶיוַח. הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער, הָאב רַחְמָנוּת אוֹיף אוּנְז, דֶערְבַּארֶעם זִיךְ אוֹיף דַיינֶע קִינְדֶער, לַייז אוּנְז שׁוֹין אוֹיס פוּנֶעם גָלוּת".

אַזוֹי זָאלְט אִיר בֶּעטְן און צוּלֵייגְן אַייעֶרֶע אֵייגֶענֶע תְּפִילוֹת, אָבֶער אָן קַיין לַחַץ.

דֶער אֵייבֶערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אִיר זָאלְט אוֹיפְשְׁטֶעלְן מִיט אַייעֶר חָתָן אַ לִיכְטִיגֶע שְׁטוּב, בָּנִים וּבְנֵי בָנִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת, אָמֵן.

...